

moravský senior[®]

Magazín pro poutavé čtení a volný čas... 12/2017–1/2018

Rozhovor: fotograf Jindřich Štreit

Vánoční trhy

Výročí a události
v roce 2018

Seriál o stromech:
poslední díl

*Vážené členářky a vážení členáři,
přejeme Vám krásné prožití
vánočních svátků a ať jste
v novém roce co nejvíce
zdraví, čili, veselí a spokojení.*

*Vaše redakce
a vydavatel magazínu
Moravský senior*

OBSAH

ROZHOVOR: JINDŘICH ŠTREIT

strana 4

TÉMA: VÁNOČNÍ TRHY

strana 10

CENY PAMĚTI NÁRODA

strana 15

UDÁLOSTI ROKU 2018

strana 18

VOLBY PREZIDENTA REPUBLIKY

strana 28

SERIÁL O STROMECH: POSLEDNÍ DÍL

strana 30

KŘÍŽOVKY

strana 42

ÚVODNÍ SLOVO

Olomoucký arcibiskup Jan Graubner, lidový řezbář Jiří Halouzka a dokumentární fotograf Jindřich Štreit. To jsou jména osobností, s nimiž jsem postupně v posledních třech letech dělala rozhovory do vánočně-novoročního vydání Moravského seniora.

Jsem velmi ráda, že letos je to právě Jindra Štreit. Je to člověk, který se skrze svoji tvorbu snaží ukázat obyčejný život obyčejných lidí. Každý z nás je ale v podstatě neobyčejný. V tom, co děláme, co cítíme, jak vnímáme a jak se chováme k ostatním. Blížící se svátky mají být časem klidu, míru, lásky, radosti a nových začátků. Přeji nám všem, abychom se v následujícím roce dočkali co nejméně špatných zpráv, abychom dávali přednost pozitivním myšlenkám před negativními a abychom se ve zdraví sešli u vánočního dvojčísla magazínu i napřesrok.

Veronika Kolesárová,
šéfredaktorka

OMLUVA:

V minulém vydání magazínu Moravský senior jsme mylně uvedli rozlohu Vyšehradského hřbitova. Správný údaj je 0,81 hektaru. Omlouváme se za chybu.

Tiráž

MORAVSKÝ SENIOR® – magazín pro seniory Olomouckého kraje

Vydavatel: Moravský senior, z.s., Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc, IČO: 03339769, Registrováno pod číslem MK ČR E 21702, vychází desetkrát ročně.

Tisk: Miloslav Kyjevský – FGP studio, Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc
Šéfredaktorka: Veronika Kolesárová,
e-mail: redakce@moravskysenior.cz, tel: 775 242 270

Koordinátorka, distribuce: Vendula Boudníková,
e-mail: office@moravskysenior.cz, tel: 725 190 555

Inzerce: Daniela Krupová,
e-mail: inzerce@moravskysenior.cz, tel: 736 456 791

Korektury: Blanka Peřinová,
e-mail: blanka.perinova@fgp.cz

Distribuci zajišťuje: GEIS – zákaznické centrum
tel: 951 277 777, www.baliky.cz

Náklad tohoto čísla je 25 000 ks.

Datum vydání: 1. 12. 2017.

Redakční uzávěrka příštího čísla: 15. 1. 2018.

Titulní foto: archiv Luděk Peřina
ZDARMA

„U FOTOGRAFOVÁNÍ BY MĚLA MYŠLENKA PŘEDCHÁZET ČINU,“

ŘÍKÁ JINDŘICH ŠTREIT

Foto: archiv Jindřicha Štreita

Každé mé nahodilé setkání s Jindřichem Štreitem pro mě bylo a vždy bude příjemným zážitkem. Pokaždé z něj čiší neskonale laskavost, dobrosrdečnost a skromnost. A když jsme se v polovině listopadu potkali záměrně, abychom udělali tento rozhovor, zářil víc než kdy jindy obrovskou radostí. Díky jeho osmi fotografiím, které se o pár dnů zpět vydražily na aukci za téměř šest set tisíc korun, pomohl nadaci Malý Noe, která se stará o znevýhodněné děti. Jeho fotografie, i když zachycují oku ne vždy lahodící pohled, ukazují obyčejné životy bezpočtu lidí po celém světě. Ať už jsou to pracující, věřící, mladí, staří, lidé bez domova, s hendikepem, či se závislostí. Vyzařuje z nich jasný rukopis. „Jako umělec nemůžu změnit svět, to je věcí politické vůle, mohu však na problém poukázat,“ říká Jindřich Šreit, dokumentární fotograf a vysokoškolský pedagog.

Pane profesore, nemohla jsem si nevšimnout velmi pozoruhodného šperku, který nosíte. Oč se jedná?

Obdobné ozdoby nosím od sedmdesátých let. Jejich autorem je dlouholetý přítel a olomoucký sochař Jan Naš. Nejprve to byly šperky, které měly spíše abstraktnější charakter, vždycky však byly pohyblivé. Tento, který právě nosím, mi udělal přibližně před 15 lety. Tak moc jsem si ho oblíbil a je se mnou tak spojený, že mě spousta lidí poznává právě podle něho. Zajímavé na něm je, že je vyrobený z mumifikovaného dřeva, které leželo asi dva tisíce let v bahně. Proto je přirozeně černé. Jan Naš onu kládu, ze které tento šperk udělal, našel v řece Moravě. S touto ozdobou mám spoustu zážitků. Hodně lidí mě kvůli němu považuje za šamana. Na Sibiři mě žádali, abych jim věstil budoucnost. A když jsem šel na Floridě po ulici, zastavila mě jedna žena, kterou můj šperk zaujal. Za chvíli se kolem ní nashromáždilo mnoho lidí. Ona to byla starostka města Miami.

Vypadá skoro jako nějaký pták. Chybí mu ale jedna noha. Jak to?

Před rokem jsem měl vážnou dopravní nehodu. Auto bylo na cimprcampr. Vyvázl jsem z toho bez jediného škrábance, jenom sošce chyběla nožička. Už jsem ji našel. Jan mi nabídl, že mi udělá novou, ale já nechci. Má mi to prostě připomínat, abych jezdil opatrně.

Přibližte nám začátky Vaší fotografické kariéry?

Fotografii jsem vnímal v podstatě odjakživa. Také můj otec fotografoval, byť jen jako amatér. Konceptně jsem začal fotografovat až při studiu na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého. Svůj první kinofilmový přístroj značky Welta jsem si koupil od pana profesora Jana Bukovjana, kterého jsem měl z houslí. Jeho totiž bavilo shánět a prodávat fotoaparáty. Měl i malou fotokomoru, kterou mi v začátcích půjčoval. Už u prvního filmu jsem této magii naprosto propadl.

Vaši dlouholetou dokumentární tvorbu, která čítá nespočet fotografií nejen z venkova, ale z různých prostředí, v podstatě z celého světa, spojuje jedna linka. Zachycení života nejrozličnějších lidí. Proč jste si vybral právě tuto sociální tematiku?

Rád Vám na to odpovím, ale musím jít hodně do historie. Osud naší rodiny byl složitější. Narodil jsem se a rané dětství jsem strávil na Valašsku, kde otec učil na základní škole. Při příležitosti Masarykových narozenin na něj vzpomněl tím, že si s dětmi zazpíval píseň Ach synku,

synku. Děti to řekly doma a v 50. letech z toho byl, samozřejmě, obrovský problém. Měl dvě možnosti. Buď, že doučí do konce školního roku a půjde do továrny, nebo se odstěhuje a bude učit v pohraničí. V roce 1956, když mi bylo deset let, jsme se přestěhovali do Těchanova sou sedícího se Sovincem. Maminka byla velmi aktivní žena, která se zapojovala do veřejného života. Oba moji rodiče razili filozofii, že na prvním místě vedle rodiny, je pomoc lidem. Jakákoli. Ať už pomoc v nouzi, pomoc se zaměstnáním, se zajištěním kulturních aktivit a tak dále. Žili pro druhé. Toto jsem asi zdědil.

Vy sám jste byl také režimem perzekuován, to když vás na začátku 80. let zavřeli...

Paradoxní je, že mi bylo 33 let, tedy stejně jako otci tehdy, když jsme se museli odstěhovat do pohraničí. Celý život jsem se zajímal o kulturní dění. Tenkrát jsem tušil, že mě za téma, které jsem fotografoval, mohou zavřít, ale i tak jsem to musel udělat. Byl jsem odsouzen

Jindra ze Sovince, tak je veřejně nazýván dokumentární fotograf Šreit. Foto: Veronika Kolesárová

ROZHOVOR: JINDŘICH ŠTREIT

za hanobení republiky a prezidenta na deset měsíců s podmíněným odkladem na dva roky. Několik měsíců jsem prožil na Ruzyni.

Jak Vás tato zkušenost dále ovlivnila?

Když jsem se vrátil, nesměl jsem učit. Nesměl jsem ani vstoupit do budovy, ve které jsem předtím pracoval jako ředitel školy. Po čase jsem si našel místo na Státním statku v Ryžovišti a tam jsem pracoval až do roku 1991. Po revoluci se situace změnila. Byl jsem rehabilitován. Oslovili mě studenti a Filmová akademie v Praze, jestli bych zde nechtěl učit. Deset let jsem externě učil na FAMU, pak také v Bratislavě na VŠVU a od roku 1992 až dosud učím na Slezské univerzitě v Opavě.

Právě během Vašeho působení na statku vznikly nezaměnitelné fotografie z prostředí venkovského života na Rýmařovsku. Je to tak?

Fotografoval jsem pochopitelně ještě předtím, ale máte pravdu. Na státním statku bylo dost prostoru na fotografování. Byla to pro mě radost. Byl jsem u zdroje toho, co jsem chtěl dělat – zachytit běžný život. Intenzivně jsem fotografoval. Ředitelství statku bylo dokonce tak benevolentní, že zřídilo velikou nástěnku, kde jsem často vyměňoval fotografie. Zaměstnanci si fotografie oblíbili, sbírali je a nosili domů, což bylo moc pěkné. V té době jsem nesměl veřejně vystupovat, noviny o mně nesměly psát. Měl jsem klid a mohl při své práci dispečera hodně fotografovat. Tyto fotografie se staly základem pro cykly, které nyní vystavuji.

Je nějaký okamžik, který jste chtěl vyfotografovat, a nepodařilo se Vám to?

To se občas stává. Ta sekunda vám prostě uteče. Neustále na ni myslím a hledám situaci znovu, jestli se někdy objeví. V době, kdy jsem pracoval na statku, jsem nepravidelně navštěvoval několik rodin. Všichni jsme se znali, pracovali jsme spolu, byli jsme závislí jeden na druhém. Obyčejný život se v různých obměnách stále opakuje. Věděl jsem, co se bude odehrávat, někdo si

sedne ke stolu, jde otevřít okno, jde přiložit do kamen a mnohé další situace, které se opakují. Čekám na moment, o kterém vím, že přijde. Fotografuji mnohokrát stejnou situaci a věřím, že se mi ji podaří zachytit jinak nebo ještě lépe. Stejně tak potřebné je pro mne cítit zaujetí. Bez něho to nejde. Důležité je ho uchopit a prožít. Jak necítím zaujetí, tak nefotografuji.

Viděla jsem Vás v terénu, jste velmi nenápadný.

To je základ. Při fotografování se nemohu prosazovat, nemohu být frajer. Jsem ten poslední z posledních, abych se dostal k tomu, co potřebuji. Na statku málokdo tušil, čeho chci dosáhnout a co chci zachytit. Mým krédem je nikoho neponižovat, nikoho nezesměšňovat.

Víte vždy dopředu, co chcete fotografovat?

Určitě. U fotografování by měla myšlenka předcházet činu. Nejsem fotograf ulice, nevytáhnu fotoaparát a bezhlavě nefotografuji, to je pro mě málo. Člověka nejprve musím poznat, něco o něm vědět.

To se bavíte třeba o cyklu Kde domov můj, který se týká života lidí bez domova?

Ano a nejen o něm. Dostat se mezi lidi bez domova tak blízko, že vám nabídnou, že u nich můžete bydlet, že za nimi můžete chodit na popovídání, bylo velmi silné. Podobně jsem se věnoval drogově závislým, což bylo opravdu neskutečné. Proč jsem to dělal? Protože jsem chtěl. Vždy to jsou dlouhodobé projekty, na kterých pracuji několik let.

Pohybujete se v prostředích, která na člověka musí hodně působit, mnohdy i negativně. Co bylo pro Vás dosud jedno z nejsilnějšího, co jste nafotografoval?

Oslovilo mě sdružení Ruka pro život s tím, že by potřebovalo zviditelnit. Věnuje se hendikepovaným lidem, kteří jsou navíc i autisté. Asi rok jsem za nimi jezdil a fotografoval. Ze souboru vyšel katalog a výstava nesoucí název Ruka v ruce. Jde o velmi silné téma, ale i u něj jsem chtěl, aby z fotografií vyzařovala především humanita. Bylo to zatím to nejsilnější, co jsem kdy fotografoval. O autistech se tady téměř nemluví a přitom by to bylo moc potřeba.

Na základě čeho se rozhodujete, že se pustíte do nějakého projektu?

Oslovují mě různé organizace, ale i jedinci nejen u nás doma. Snažím se o to, aby to byly projekty, které jsou potřebné pro lidi, aby jim pomohly. Příkladem je projekt Uzel v životě, který vznikal ve Šternberku. Charita se snaží o azylový dům pro sociálně slabé. Ti zatím přes zimu přespávají v jejích kancelářích. Ve Svitavách fotografie přesvědčily Evropskou komisi a Město dostalo grant na postavení nového sociálního zařízení. Nafotografoval jsem velký cyklus o dětech s roztroušenou mozkovou sklerózou. Se sdružením v Klimkovicích se snažíme o to, aby rodiče takto postižených dětí, nemuseli platit velké částky za jejich léčbu, kterou pojišťovny jen částečně propláci. Díky výstavě fotografií Olomoucký kraj přispěl podstatnou částkou na léčbu těchto

Snímek ze série Kde domov můj, který se zaměřuje na život lidí bez domova. Foto: Jindřich Štreit

dětí. Máme ale ještě větší cíle, dostat to do zákona, ale to se zatím ještě nepodařilo. Do konce roku plánujeme tuto výstavu realizovat v Praze. Nevzdáváme se.

To jste šťastný člověk.

Ano, to jsem. Fotografie je pro mě vzácná, mimořádná a fascinující. Po celý život jsem se snažil o to, abych se jí nemusel živit. S láskou je to alfa a omega mého života. Mnohé fotografické cykly dokázaly udělat mnohem více, než jsem doufal.

Přirozenou součástí života je i stárí a tak ve Vašem portfoliu najdeme i spousty snímků starých lidí...

Tématu stárí jsem se věnoval vždy, po celou dobu mé fotografické kariéry. Ať už jsem fotografoval u nás, v Japonsku, ve Francii, v Číně, v Brazílii, všude, kde jsem byl, na snímcích ze všech míst se objevují senioři. Ať už otevřete jakýkoli katalog, najdete je tam. Asi nejviditelnější byl rok 1999, který byl vyhlášen Rokem seniorů. Udělali jsme k tomu krásné, velké plakáty i katalog. A proč je fotografuji? Jsou vizuálně zajímaví, protože jsou krásní. Zajímá mne i ona konfrontace s mládím. Mnohdy je to i filozofická otázka.

Procestoval jste mnoho zemí. Můžete říct, kde se podle Vašich postřehů mají senioři nejlépe a kde byste jako senior rozhodně žít nechtěl?

Nejlepší vztah ke stárí mají v Japonsku. Starý člověk je tam velmi respektován. Má přirozená privilegia, velkou úctu, kterou jsem nikde jinde neviděl. Nejhorší, co jsem dosud viděl, bylo v Číně, kde jsem se zajímal o tematiku domova důchodců. A situace pro staré lidi není vůbec dobrá ani v Rusku, tedy až na ty, kteří prošli válkou.

Je podle vás stárí moudré?

Jak kdo. Jsou lidé, kteří stárím zmoudří, a ti, kteří... To si nevyberete.

Vedle seniorské generace máte v oblíbě i církevní témata. Můžete o nich popovídat?

To je obdobné jako senioři. I k tomu jsem udělal velký cyklus s názvem Brána naděje. Byl vystaven ve španělském Madridu při celosvětovém setkání papeže s mládeží a od té doby putuje po mnoha místech České a Slovenské republiky.

Jak se domluvíte v zahraničí?

Mám dva velké hendikepy. Neumím zpívat a neumím řeči. Ale vážně, v každé zemi to bylo jinak. Při fotografování potřebuji komunikovat s lidmi. Organizátor mi domluví tlumočníka, ale ne všude je tomu tak. V Japonsku jsem neměl nikoho, až na známou, které jsem volal v případech největší nutnosti.

Zachycení běžného života nejen na rýmařovském venkově. Foto: Jindřich Štreit

*Laskavost, skromnost, cílevědomost a cit pro druhé.
Foto: Jindřich Štreit*

Prof. Mgr. Jindřich Štreit, Dr.h.c.

Narodil se 5. září 1946 ve Vsetíně. V roce 1956 se s rodiči a sourozenci přestěhoval do podhůří Jeseňáků. Vystudoval gymnázium v Rýmařově a Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, obor výtvarná výchova (1967).

V roce 2000 se habilitoval na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze a stal se docentem pro obor fotografie. V roce 2009 získal profesuru na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. V roce 2014 Umělecká rada Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě Jindřichu Štreitovi udělila titul doctor honoris causa. Od roku 1972 se koncepčně věnuje zobrazování vesnického života, těžké práci v továrnách (Třinec, Ostrava, Vítkovice, Prostějov), divadelnímu prostředí (Olomouc, Brno) a mnoha sociálním projektům. Od roku 1991 pracuje na dokumentárních projektech ve Francii, Anglii, Brazílii, Moldávii, Rakousku, Německu, Japonsku, Číně, Maďarsku, Rusku (Burjatsko, Krasnodarský kraj, Ingušsko, Čečensko), ale také v České republice (Ženská věznice, Břevnovský klášter, Lidé olomouckého okresu, Lidé Mikulovska, Cesta ke svobodě, Lidé Třineckých železáren, Mezi námi, Za oponou, Spolu, Cesty

života, Lidé mého kraje – Bruntálsko, Ocelový svět, Tichá nemoc, Vítkovice, Hledat anděla, Lidé Vítkovska, Prozřetelnost Boží, Držíme spolu, Ruku v ruce, Kde domov můj).

Na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity se podílí na vedení několika studentských projektů (Lidé Hlučínska, Náš svět, Zlín a jeho lidé, Dobrovolně, Opava na prahu 3. tisíciletí, Dopravní podnik Olomouc). Dokončil soubor Prozřetelnost Boží o životě šenovské farnosti a soubor Kde domov můj. Nyní pracuje na souboru o činnosti Armády spásy na Slovensku.

Jindřich Štreit připravil více než 1300 autorských výstav a mnoha kolektivních se zúčastnil. Vydal 35 knih a mnoho katalogů. Je zastoupen v nejvýznamnějších sbírkách (MOMA New York, Národní galerie Washington, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, Moravská galerie v Brně a v mnoha dalších).

Bylo o něm natočeno několik filmů (Jan Špáta, Aleš Koudela). Poslední se dokončuje v těchto dnech. Jedná se o časoměrný dokument Libuše Rudinské. Premiéru bude mít v roce 2018, pravděpodobně v Olomouci.

Připravila Veronika Kolesárová

Zůstaňme ještě u toho Japonska. Jak jste se tam dostal? A co jste tam zažil?

Dostal jsem se tam na základě výstavy, které jsem se zúčastnil v Tokiu. Požádal jsem o grant s tím, že po tři měsíce budu fotografovat japonskou vesnici a následně z toho uděláme výstavu a vydáme knihu. Měl jsem japonský slovník a naučil se několik frází typu: Prosím, smím si vás vyfotografovat? Hodně jsem se věnoval starým lidem. Fotografoval jsem tím způsobem, že jsem ráno vyšel, celý den jsem se toulal po okolí a zapojoval jsem se do práce na polích. Japonci rádi mluví o počasí. Tak jsem se naučil větu: Jaké je dnes počasí? Já poslouchal a fotografoval. Hotové fotografie jsem poslal do galerie, kde měla být výstava. Odpověď byla taková, že soubor nemohou vystavit. V jejich očích fotografie degradovaly Japonsko. Všichni známe typické barevné japonské snímky východu slunce a meditativních zahrad. Fotografie z Japonska se dočkaly své výstavy a knihy až u nás.

Máte ještě nějakou zajímavou vzpomínku ze světa?

Tak třeba z Brazílie, kam mě pozval český konzulát v Sao Paulu. Měl jsem v Brazílii čtyři výstavy. Vernisáže se zúčastnila i naše dcera Monika, která žije v Portugalsku. Shodou okolností zde měla přednášky a koncerty, hraje na příčnou flétnu. Měsíční pobyt jsem využil k tomu, že jsme s Kamilem Pilátkem, zaměstnancem

ambasády a autorem textů v knize, navštěvovali české emigranty, kteří kontinuálně už od 20. let zde přijížděli. Mimo jiné jsme navštívili celou Baťovu rodinu. Našli jsme i jednoho muže, o kterém mělo velvyslanectví jen kusé zprávy. Byl v domově důchodců, starý, opuštěný. I jeho snímek jsme zařadili do knihy Braziliáni z Česka, která potom vyšla. Úžasné bylo, že na základě této knihy se nám ozvala žena, která byla dcerou onoho opuštěného muže, a dvacet let o něm nic nevěděla. Následně se setkali. Tento soubor byl mými prvními barevnými dokumentárními fotografiemi. Kdyby z tohoto cyklu nikdy nic nebylo, tak už jen fakt, že došlo k setkání dcery s otcem, za to stál.

Vzpomněl jste vaši dceru.

Než odjela do Portugalska, dokončila doktorát na VŠMU v Bratislavě. To ji umožnilo vyučovat na vysokých školách. Je flétnistkou. Jezdí po celém světě, koncertuje, natáčí cédéčka.

Po kom zdělila hudební geny?

To má po mamince, která učila mnoho let na Základní umělecké škole v Olomouci, v Sovinci a v Rýmařově.

Jak budete trávit letošní Vánoce?

Doufám, že se sejdeme s rodinou na společné večeři.

*Japonští senioři jsou ve své zemi velmi vážení.
Foto: Jindřich Štreit*

Olomoucký vánoční strom na Horním náměstí se jmenuje Střelka.
Foto: Veronika Kolesárová

VÁNOČNÍ TRHY 2017 V OLOMOUCI

Už od začátku listopadu začaly v centru Olomouce vyrůstat jarmareční stánky. Od 11. listopadu je v provozu ledové kluziště na Dolním náměstí, které se opakovaně stává součástí závěrečné události roku. Vánoční trhy v Olomouci začaly 23. listopadu, kdy se poprvé rozzářil vánoční strom na Horním náměstí. Lidé v průběhu vánočních trhů mohou nakupovat nejružnější sortiment, pochutnat si na oblíbených punčích a nechybí ani bohatý kulturní program.

Vánoční trhy, které se v uplynulých letech staly jednou z turisticky nejvyhledávanějších akcí roku v Olomouci, přinášejí v čase před vánočními svátky nezaměnitelnou atmosféru v centru města. Tu podtrhuje zejména vánoční výzdoba obou hlavních náměstí, stánky a také vánoční strom před radnicí.

Letošní vzrostlý symbol Vánoc pochází z Postřelmovy na Šumpersku, jedná se o dvanáctimetrový smrk, který rostl v zahradě rodiny Márii Kloučkové. Radnice vybírala z celkem 21 nabídek. „Zhruba polovina byla z Olomouce, další z blízkých obcí, jako jsou Grygov, Dolany, Velký Týnec, Nedakonice. Přišly ale také například dvě z Prostějova, ze Všechovic, Loučné nad Desnou nebo nejdál u hranic s Polskem v Supíkovcích,“ sdělila Radka Štědrá, mluvčí olomouckého magistrátu. V den zahájení vánočních trhů, 23. listopadu, se smrk z Postřelmovy slavnostně rozzářil poprvé a dostal jméno Střelka.

Název vybrali představitelé města z návrhů, které došly v rámci soutěže Pojmenujte vánoční strom. Jména olomoucké vánoční stromy získávají obdobným způsobem od roku 2006. Během let se ovšem pozměnila výzdoba. „Letošní strom osvětluje osmnáct tisíc LED světel s třpytivým efektem laděným do zlato-stříbrné. Zdobí ho také sto dvacet zlatých a stejný počet stříbrných koulí,“ prozradil mluvčí olomouckého magistrátu Pavel Konečný.

Nedaleko Střelky najdou návštěvníci zvonici, Ježíškův poštovní úřad, starodávny kolotoč a podium, na kterém se odehrává hlavní část kulturního programu. Ten je rozdělen do tematických bloků. Ani letos nebude chybět plejáda koncertů populárních i méně známých interpretů, speciální Mikulášský program, či akce s názvem Česko zpívá koledy. Podle organizátorů je program sestavený tak, aby uspokojil všechny věkové kategorie.

Co by to bylo za vánoční trhy bez široké nabídky stánků? Na pultech prodejců jsou tedy k mání například vánoční dekorace, rukodělné výrobky, zimní oblečení, regionální i zahraniční potraviny a speciality, svíčky, hračky, kosmetika a pochopitelně i občerstvení a nespočet druhů voňavých punčů.

Vedle vánočního stromu na Horním náměstí je dominantou Dolního náměstí kluziště u Morového sloupu. To je v provozu již od půli listopadu. Bruslit se na něj podle pořadatelů bude až do posledního dne roku 2017 do 16 hodin. Bruslení pod širým nebem je zdarma, platí se pouze případně vypůjčená výbava. Většina stánků bude otevřená až do 23. prosince. Na Štědrý

den se pak na Horním náměstí ve 22 hodin uskuteční půlnoční bohoslužba.

Po skončení vánočních trhů bude následovat oslava příchodu nového roku v podobě Novoročního ohňostroje, který vypukne v 18 hodin.

Jména vánočních stromů v Olomouci

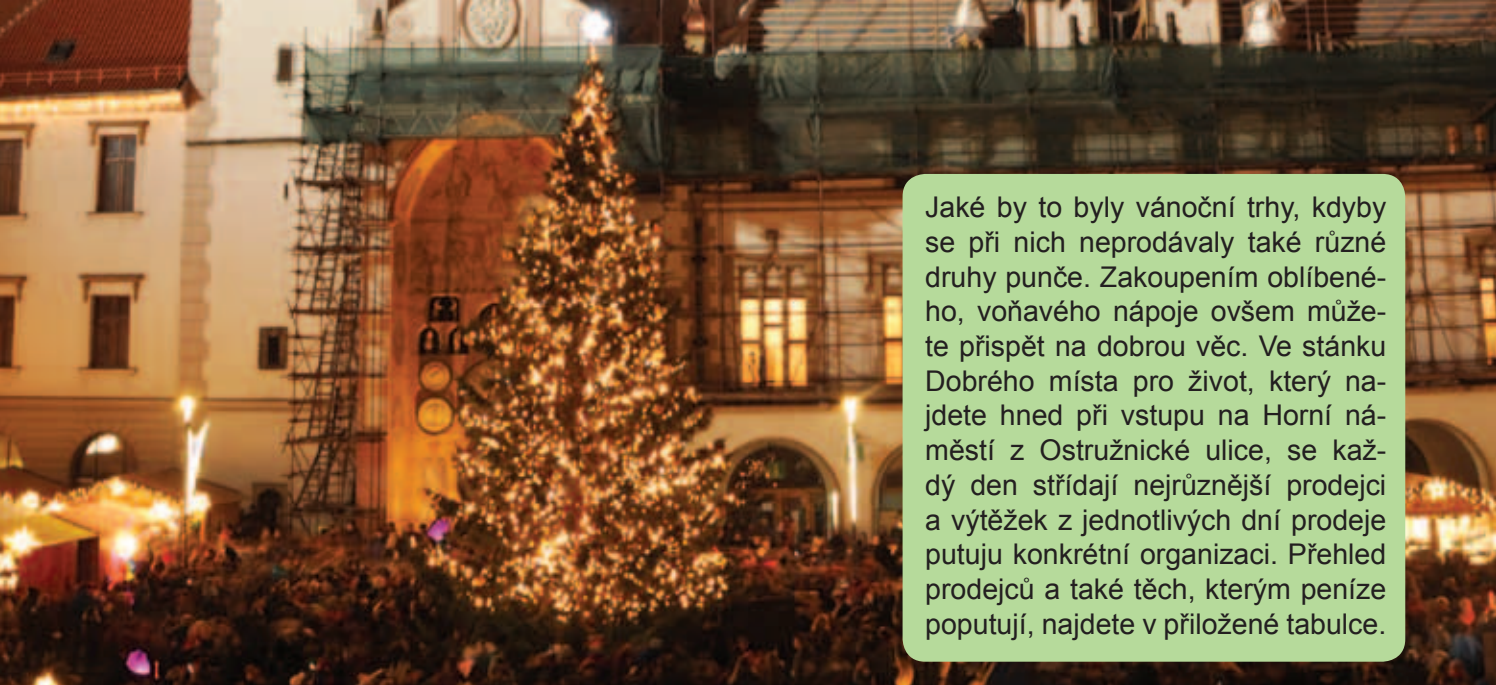
2017 Střelka, **2016** Kryštůfek, **2015** Naděje, **2014** Lucinka
2013 Snílek, **2012** Rolnička, **2011** Mašlička
2010 Jehlička, **2009** Jiskřička, **2008** Radovánek
2007 Světluška, **2006** Stromovous

Vánoční trhy v Olomouci. Foto: Veronika Kolesárová

PROGRAM VÁNOČNÍCH TRHŮ V OLOMOUCI

1. 12. PÁTEK 16:30 Hudební skupina Piknik – Vzpomínka na Michala Tučného 18:30 Ota Balage Band	12. 12. ÚTERÝ 16:00 Hlasujte pro svou kapelu na Olomouc.cz 18:00 Koledování – zpívání koled s Českým rozhlasem Olomouc a skupinou Domino
2. 12. SOBOTA 14:30 Robbie Williams Revival 16:00 Pavel Dobeš 18:00 Čankišou	13. 12. STŘEDA 16:00 Hlasujte pro svou kapelu na Olomouc.cz 18:00 Česko zpívá koledy – zpívání s Deníkem ve více než 80 městech České republiky
3. 12. NEDĚLE 1. ADVENTNÍ NEDĚLE / BRONZOVÁ 16:00 Peter Lipa Band 18:00 Hudební skupina Neřež	14. 12. ČTVRTEK 15:00 Mladá krev 16:00 Big Band Žerotín 18:00 Laďa Kerndl
4. 12. PONDĚLÍ Vánoční reprodukováná hudba	15. 12. PÁTEK Víkend norimberské gastronomie 16:30 Hudební skupina Abraxas 18:30 Ivan Hlas Trio
5. 12. ÚTERÝ MIKULÁŠSKÝ PROGRAM 14:00 Čertovské hrátky s andělem a příchodem Mikuláše 15:00 Mikulášská nadílka pro děti s primátem města Olomouce 16:30 České Srdce 18:00 Koledování – zpívání koled s Českým rozhlasem Olomouc a skupinou Domino	16. 12. SOBOTA Víkend norimberské gastronomie 14:00 Studenti UP-PUCF, FUSION – moderní pop-rockový pěvecký sbor – předvánoční koncert 16:00 Hudební skupina Rangers-Plavci 18:00–19:30 Hudební skupina Turbo
6. 12. STŘEDA Olomoucká hudební tvorba 14:00–15:30 Hudební skupina dětského domova v Olomouci 16:00 Tradicional Olomouc Dixieland Luboš Zbožíňka 18:00 Olomoucký Swingband	17. 12. NEDĚLE 3. ADVENTNÍ NEDĚLE / ZLATÁ 15:00 Paul Batto – gospelové písně 18:00 YO YO Band
7. 12. ČTVRTEK 16:30 Swing Band Klasik 18:00 Hudební skupina AG Flek	18. 12. PONDĚLÍ Vánoční reprodukováná hudba
8. 12. PÁTEK 16:30 Hudební skupina Poutníci 18:00 Rock-cimbálová muzika Šajtar	19. 12. ÚTERÝ 15:00 Popová škola dětského domova v Olomouci – vánoční písně 17:00 Koledování – zpívání koled s Českým rozhlasem Olomouc a skupinou Domino
9. 12. SOBOTA 16:00 František Nedvěd se skupinou Tie Break 18:00 Lokomotiva a Petr Vondráček	20. 12. STŘEDA Olomoucká hudební tvorba 16:00 Dechová hudba při HZS Olomouc 18:00 Bluesberg
10. 12. NEDĚLE 2. ADVENTNÍ NEDĚLE / STŘÍBRNÁ 16:00 Rock & Roll Band Marcela Woodmana 18:00 Bohouš Josef & Burma Jones	21. 12. ČTVRTEK 16:00 Hudební skupina Old Dogs 18:00 David Spilka – vánoční písně
11. 12. PONDĚLÍ Soutěž s mediálním partnerem OLOMOUC.CZ 16:00 Hlasujte pro svou kapelu na Olomouc.cz 18:00 Hlasujte pro svou kapelu na Olomouc.cz	22. 12. PÁTEK 16:30 November 2 nd 18:30 Karel Kahovec & George Beatovens
	23. 12. SOBOTA Reprodukováná vánoční hudba
	24. 12. NEDĚLE ŠTĚDRÝ DEN 22:00 Půlnoční bohoslužba

Jaké by to byly vánoční trhy, kdyby se při nich neprodávaly také různé druhy punče. Zakoupením oblíbeného, voňavého nápoje ovšem můžete přispět na dobrou věc. Ve stánku Dobrého místa pro život, který najdete hned při vstupu na Horní náměstí z Ostružnické ulice, se každý den střídají nejrůznější prodejci a výtěžek z jednotlivých dní prodeje putují konkrétní organizaci. Přehled prodejců a také těch, kterým peníze poputují, najdete v přiložené tabulce.

VÁNOČNÍ STÁNEK DOBRÉHO MÍSTA PRO ŽIVOT OLOMOUC

23. 11. M3 Holding a Rugby club Olomouc

čtvrtek *Blanická školka*

24. 11. Kooperativa

pátek *Blanická školka*

25. 11. Olomoucká drbna a Konvikt Restaurace

sobota *Sledge hokejisté*

26. 11. Herci Moravského divadla Olomouc

neděle *Základní a střední škola CREDO, o.p.s.*

27. 11. Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci a Centrum APA

pondělí *Společnost pro ranou péči*

28. 11. Církevní gymnasium Německého řádu

úterý *SONS*

29. 11. Olomoucký Deník a Český rozhlas Olomouc

středa *Dětské centrum Topolany*

30. 11. Rotary klub Olomouc City a divadlo Tramtárie

čtvrtek *Hospic na Svatém Kopečku*

1. 12. Navarafoto a Rency s.r.o. a Vault 42

pátek *MŠ, ZŠ a SŠ pro neslyšící*

2. 12. DHK Zora Olomouc a Zdravá pecka

sobota *Základní a střední škola CREDO, o.p.s.*

3. 12. Jazz Fresh café a pivovar Chomout

neděle *Pamatováček, obecně prospěšná společnost*

4. 12. kino Metropol

pondělí *SPOLU Olomouc*

5. 12. Hasiči Olomouc

úterý *Dětské centrum Ostrůvek*

6. 12. Vysokoškolské katolické hnutí olomouc

středa *Dům pokojného stáří u Sv. Anny Velká Bystřice*

7. 12. NH Olomouc, Forsberg a rádio Haná

čtvrtek *Dětský domov*

8. 12. SPŠ strojnická Olomouc a MUBEA

pátek *Společnost pro ranou péči - mentální,*

tělesné a kombinované postižení

9. 12. Absolventi Hejčanského gymnasia

sobota *SPOLU Olomouc*

10. 12. IF System Helios, s.r.o. a házenkářský klub STM Olomouc

neděle *Nejste sami - mobilní hospic*

11. 12. Olterm a.s.

pondělí *Chráněné bydlení JITRO Olomouc*

12. 12. SK Sigma Olomouc

úterý *Blanická školka*

13. 12. Divadlo na Šantovce a Lobster restaurant

středa *Dětské centrum Ostrůvek*

14. 12. INTERFRACHT s.r.o.

čtvrtek *DEBRA ČR, z.ú.*

15. 12. Fofrnet

pátek *Dětský domov*

16. 12. Triumph Olomouc, NB Oiltec a Smash Gym Olomouc z.s.

sobota *TyfloCentrum Olomouc, o.p.s.*

17. 12. Evenpro a Vrzala a Dělíček

neděle *Dětský domov*

18. 12. Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR

pondělí *Šťastný úsměv, z.s.*

19. 12. G-CENTRUM a Lékárna u Červeného kostela

úterý *Občanské sdružení Pinokio*

20. 12. Koyo Bearings Česká republika s.r.o.

středa *Oblastní unie neslyšících Olomouc z. s.*

21. 12. Lesaffre Česko, a.s.

čtvrtek *Náruč dětem, z.s.*

22. 12. FBS Olomouc, z. s. a TEMPISH s. r. o.

pátek *Středisko rané péče Tamtam*

WWW.DOBREMISTOPROZIVOT.CZ

VÁNOČNÍ TRHY JINDE V KRAJI

Přerov

O letošní přerovské Vánoce se letos poprvé starají noví organizátoři. Po letech, kdy vánoční trhy pořádalo město, si tuto akci bere pod taktovku stejná společnost, která dělá oblíbené vánoční trhy v Olomouci.

Přerované si užijí předvánoční čas dříve, než bylo v minulosti zvykem, kdy oslavy odstartovala první adventní neděle. Program začne ve čtvrtek 30. listopadu. Vánoční trhy v Přerově skončí 1. ledna. Na návštěvníky čeká komponovaný program živých vystoupení lokálního i republikového významu, který bude znít na náměstí T. G. Masaryka minimálně pětkrát v týdnu – prakticky vždy ale v pátek, v sobotu a v neděli, kdy je největší pravděpodobnost, že lidé do středu města zavítají. Žít ale nebude jen Masarykovo náměstí, ale také to Horní, kde firma uspořádá jarmark v historickém stylu. V nabídce budou kromě oblíbených punčů kulinářské zajímavosti a krajové speciality, přichází se mohou těšit i na ukázkou poctivé řemeslné výroby. Na nejmenší čeká historický kolotoč i Ježíškova dílna, v níž si mohou samy vyrobit vánoční dekorace či dárky.

Nebude chybět ani mikulášská nadílka 5. 12., zpívání koled, vánoční salon, silvestrovské oslavy, ohňostroj, diskotéka, opékání buřtů atd. Téměř každý den na scéně vystoupí mnoho různých interpretů, dále se bude konat putování v městském domě za vánoční hvězdou, jsou naplánována vystoupení pro děti i dospělé, mažoretky, folklórní soubory, dechovky atd. Více než měsíční šňůru oslav ukončí novoroční ohňostroj u hradeb.

Koncerty

Arrhythmia, Re-VOX, Pavel Dobeš, Banjo Band Ivana Mládka, Jen tak II, Moravská Veselka, Penzistor, Beatles brouci band revival, AC DC revival a Michal Tučný revival. Také si zazpívají děti ze škol. Letos nebude chybět ani kino, ve kterém se promítnou Pelíšky, S tebou mě baví svět a Tři oříšky pro Popelku.

Jeseník

V Jeseníku se vánoční strom na Masarykově náměstí rozsvítí 3. prosince v 18 hodin. Pokud bude příznivé počasí, v 18.15 hodin bude následovat projekce filmu Anděl Páně 2. Připraven je drobný vánoční program, stánky, punč. Na Mikulášskou nadílku se mohou těšit malí i velcí 5. prosince. Program pro děti je připraven od 15 hodin v SVČ DUHA Jeseník, areálu ZŠ Jeseník na Průchodní ulici. Přichází se mohou těšit na výtvarné dílny s předvánoční tematikou. Od 17 hodin se na Masarykově náměstí uskuteční hlavní program s Pavlem Novákem ml. & skupinou FAMILY. Připraveno je zpívání koled, pravý hasičský punč a další. Následující den se Masarykovo náměstí zaplní čerty. Čertovská show slibuje přehlídku

masek démonických stvoření budících respekt a hrůzu. A vánoční trhy s prodejními stánky před Vodní tvrzí se konají 8. a 9. prosince.

Prostějovská zima

Od 24. listopadu do 23. prosince se koná Prostějovská zima. Kromě rozsvícení stromu, které připadá na 1. prosince, je připraven zajímavý adventní program, filmová projekce a také hrátky s čertem a mnoho dalšího.

Vánoční jarmark na náměstí T. G. Masaryka bude otevřený každý den od 9 do 18 hodin. Na náměstí najdete 28 dřevěných stánků s velmi zajímavým vánočním sortimentem (ozdoby, dekorace, dárky, keramika, cukrovinky, vánoční občerstvení atd.). Určitě si tam koupíte mnoho zajímavých věcí nejen ke svátkům, ale i pro potěšení. Rovněž se můžete těšit na skvělou vánoční atmosféru, která je vždy spjata s těmito oblíbenými svátky. V Prostějově se již od začátku listopadu bruslí na veřejném kluzišti. To bude v provozu až do 7. ledna, vždy od 9 do 21 hodin, až na 24. a 31. prosince, kdy bude otevírací doba zkrácena jen do 16 hodin. Program „zimy“ dále nabízí například kouzelnické triky, dětský program s Heidi Janků, Divadelní kavárnu, podvečer se známými českými písněmi, chybět nebudou ani hudební vánoční hity a koledy nebo Michal Nesvadba. Vše završí na konci roku ohňostroj.

Vánoce na šumperském Točáku

Tradiční předvánoční setkávání lidí v srdci města se koná v Šumperku od 1. do 24. prosince. Kromě Mikulášského průvodu, adventních koncertů, divadelních představení, je na programu například prodej sladkých štol z Bad Hersfeldu, který se uskuteční 8. prosince. Výtěžek z prodeje poputuje na dobročinné účely. Adventní divadelní večer s vystoupením Miscash a herců šumperského divadla se koná 12. prosince od 16 hodin na Hlavní třídě, a také 22. prosince, kdy vystoupí skupina Santa Band a TapTýda. Od 17. do 19. prosince se budou na náměstí Míru u radnice plnit přání. Od 18. do 20. prosince zdejší prostranství provoní zabijačkové speciality.

Ilustrační foto.
Zdroj: Magistrát města Prostějov

FRANTIŠEK LÍZNA A DALŠÍ TŘI LIDÉ PŘEVZALI CENY PAMĚTI NÁRODA

Společnost Post Bellum udělila v pátek 17. listopadu 2017 Ceny Paměti národa čtyřem lidem, kteří se ve zlomových okamžicích svého života zachovali statečně – bez ohledu na postihy ze strany komunistického nebo nacistického režimu. František Suchý, František Lízna, Mária Matejčíková a Otto Šimko ve svém životě prokázali, že čest, svoboda a lidská důstojnost nejsou jen prázdná slova. Za své postoje strávili roky v komunistických kriminálech nebo byli jinak pronásledováni.

Předávání předcházelo setkání Kolegia Paměti národa, což je společenství osobností veřejného a podnikatelského života, které spojuje úcta k demokracii, svobodě a k těm, kteří se postavili totalitním režimům 20. století. Ceny Paměti národa byly rozděleny po osmé. Tak jako každý rok, dostali ocenění i během tohoto večera symbolický dárek. Tentokrát jim zazpíval stošedesátičlenný sbor pod taktovkou dirigenta Matěje Kroupy jejich oblíbené písně ve zcela novém nastudování. Byly to skladby Život je jen náhoda, Zahučaly hory, O řebíčku zahrádnický a chorál Svatý Václave. Laureáti letos poprvé získali také medaile od Národní pokladnice.

Na pódiu jim poblahopřáli šéfredaktoři a editoři svobodných médií a jednu z cen předala také Emília Vášáryová. Ceny Paměti národa živě přenášela České televize, Český rozhlas Plus a Rozhlas a televízia Slovenska. Osudy laureátů a jejich boj s totalitou představila během večera krátká filmová doku-dramata, která natočil režisér Radim Špaček.

Předání ocenění Márii Matejčíkové z rukou Emílie Vášáryové.
Foto: archiv Ceny paměti národa

S letošními čtyřmi laureáty získalo Ceny Paměti národa už 38 statečných lidí. Mezi oceněnými jsou váleční veteráni, političtí vězni, odbojáři, přeživší holocaustu, perzekvovaní spisovatelé či představitelé undergroundu, skauti, příslušníci církví a mnozí další. Čtyři letošní držitele Cen Paměti národa vybralo několik tisíc dokumentaristů, badatelů, učitelů a dalších spolupracovníků Paměti národa a Post Bellum.

S využitím zprávy Jany Holcové,
www.cenypametinaroda.cz

František Lízna při převzetí ocenění.
Foto: archiv Cen paměti národa

OTTO ŠIMKO

Otto Šimko (1924) a jeho židovská rodina se vyhnuli transportu do koncentračního tábora díky strýci. Všem sehnal falešné křestní listy, které potvrzovaly, že rodina konvertovala ke katolické církvi. Perzekuci ale neunikli – v roce 1942 museli nastoupit do pracovního tábora v obci Vyhne. Mladý Otto tu pracoval jako brašnář a stejnou práci musel dělat i jeho otec, který byl před válkou respektovaným soudním radou v Topolčianech. V táboře strávili deset měsíců. Poté Ottův otec dostal výjimku od tehdejšího ministra spravedlnosti Gejzy Fritze a rodina mohla tábor opustit. Usadili se v Liptovském Mikuláši, kde Otto – opět díky falešným dokladům – získal práci knihvazače. Při Slovenském národním povstání v roce 1944 se přidal k 9. liptovskému partyzánskému oddílu. Po jednom střetu s Němci ale musela jeho jednotka před silným útokem ustoupit. Otto se během ústupu ztratil, protože pomáhal zraněnému kamarádovi. Rozhodl se ho dopravit do nemocnice v Liptovském Mikuláši ke svému známému lékaři. Ve městě ho ale zatkla policie a podrobila brutálním výslechům. Dalším deportací do koncentračního tábora, které se obnovily v roce 1944 po příchodu Němců, se vyhnul díky onemocnění svrabem. Červený kříž jej poslal na léčbu do Palúdzky a Ottovi se během vyšetření podařilo utéct oknem. Odešel do Nitry, kde vyhledal pomoc podzemního hnutí, a zbytek války tam strávil se svou matkou a babičkou v úkrytu. Po válce vystudoval práva a pracoval v sociálním a později školském odboru. Když ale v 50. letech začaly politické procesy, které byly i antisemitsky motivované, byl z práce vyhozen. Živil se jako soustružník a později jako dělnický korespondent deníku Práce. V roce 1954 nastoupil do deníku Smena a brzy díky znalosti cizích jazyků postoupil do zahraničního oddělení. Během normalizačních čistek byl v roce 1971 opět vyhozen a vrátil se k povolání právníka.

Otto Šimko.
Zdroj: archiv Cen paměti národa

František Suchý.
Zdroj: archiv Cen paměti národa

FRANTIŠEK SUCHÝ

Ve svých rukou držel urnu s popelem generála Josefa Mašína i Milady Horákové. František Suchý (1927) spolu se svým otcem, který byl ředitelem strašnického krematoria, ukrýval popel popravených obětí nacismu a komunismu. Jména těch, kteří měli být anonymně pohřbeni do hromadného hrobu, tajně opisovali a urny s popelem ukrývali na odlehlém místě hřbitova, aby oběti mohly být jednou pohřbeny důstojně. A o jejich úmrtí informovali příbuzné.

Únor 1948 zastihl Františka jako studenta vysoké školy. Zúčastnil se i pochodu na Hrad, během kterého chtěli zástupci studentské obce vyzvat prezidenta Beneše, aby neustupoval komunistům. Demonstraci ale brutálně rozehnala policie a jednoho ze studentů postřelila. V následujícím roce byli Františkoví rodiče zatčeni za pomoc jiné rodině při útěku za hranice. Jejich i Františkova situace se ještě zhoršila poté, co policie zatkla agenta americké zpravodajské služby Koudelku. Ten nevydržel kruté výslechy a prozradil, že jej František Suchý ukrýval v garáži. Když pak během domovní prohlídky StB objevila protistátní letáky a v márnici uschované zbraně po německých vojácích, byla postupně celá rodina zatčena a zbavena veškerého majetku.

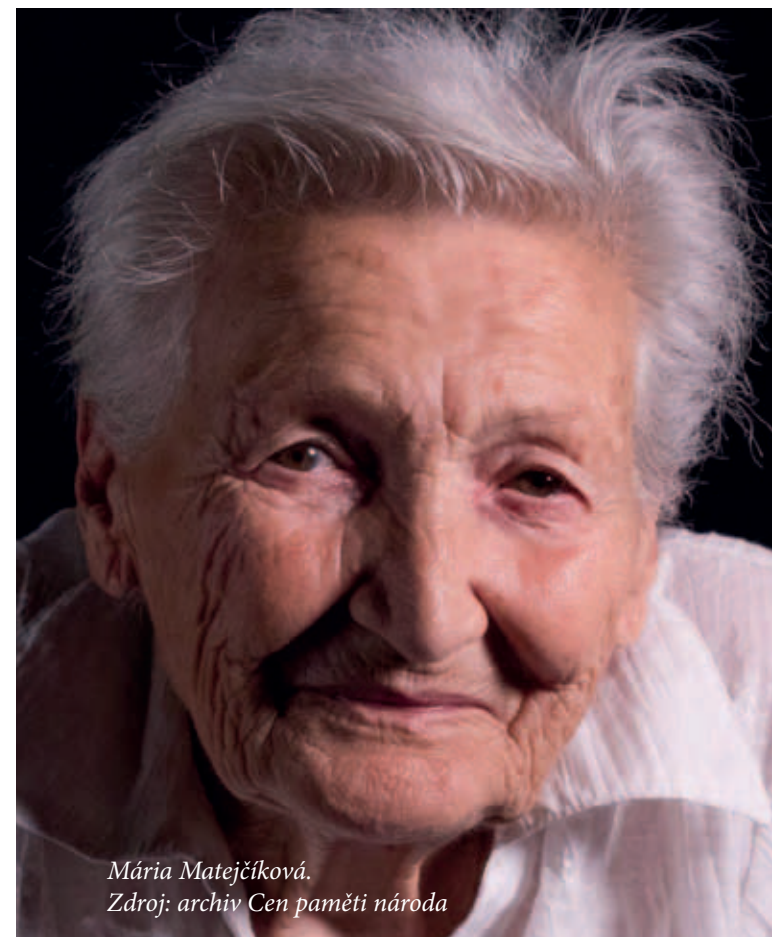
Vyšetřování trvalo čtvrt roku, vysokoškolský student František Suchý dostal s přihlédnutím ke svému věku pětadvacet let, jinak by ho čekal trest smrti. Jeho rodiče byli odsouzeni ke čtyřem a čtyřem a půl roku vězení. StB nabízela Františku Suchému propuštění výměnou za spolupráci. „Bud', ty hajzle, podepíšeš spolupráci, anebo tě pověsíme,“ vyhrožoval mu vyšetřovatel. „Tak mě pověste,“ odpověděl František Suchý.

Vystřídal věznice Pankrác, Mírov, Opava, Bory, Leopoldov, část trestu působil jako technický konstruktér. V roce 1964 byl propuštěn v polovině trestu, pracoval jako zámečnický, později jako konstruktér v Kovodíle.

MÁRIA MATEJČÍKOVÁ (roz. Luptáková)

V únoru 1952 zazvonil na dveře rodiny Márie Matejčíkové (1931) katolický kněz Štefan Košťál. Podařilo se mu uprchnout z vězeňské nemocnice, kam jej StB převezla po jednom z brutálních výslechů. Byt Máriiných rodičů byl tehdy jediným bezpečným místem, které znal. Ukrýval se u nich už od ledna do dubna předchozího roku a Máriina matka později jemu a dalším kněžím pomáhala utéct přes řeku Moravu do Rakouska. Hladina však byla po tání ještě vzedmutá, a tak se tehdy museli útěku vzdát. Zadrželi je pohraničníci a v následném procesu byli odsouzeni na více než 10 let. Mária tedy dobře věděla, co jí hrozí. Když ji ale kněz Košťál požádal, aby ho odvedla do dalšího úkrytu, k rodině Tomečkových, nezaváhala.

Měsíc nato znovu někdo zazvonil u dveří. Tentokrát už to byla StB. Mária Matejčíková byla zatčena a odsouzena za vlastizradu na pět let do vězení. Po propuštění pracovala jako dělnice v tabákové továrně a později ve fabrice na zpracování čediče. Tam se seznámila se svým budoucím mužem, bývalým politickým vězněm Alexandrem Matejčíkem. V roce 1968 se neúspěšně pokusili založit Klub angažovaných nestraníků. Mária Matejčíková se po pádu komunistického režimu angažovala při rehabilitaci politických vězňů a nespravedlivě stíhaných.

Mária Matejčíková.
Zdroj: archiv Cen paměti národa

František Lízna.
Zdroj: archiv Cen paměti národa

FRANTIŠEK LÍZNA

Poprvé Františka Líznu (1941) zavřeli, protože roztrhal sovětskou vlajku. Bylo mu 19 let. Udělal to ze vzteku, když komunisté označili rodiče jeho spolužačky za kulaky a vyhnali je z rodného statku. Byl odsouzen na sedm měsíců. Vězněn byl pak ještě čtyřikrát – za opuštění republiky, šíření samizdatů a tisk letáků o politických vězních. Živil se jako dělník v lupkových dolech, na Velehradě pečoval o nemocné. Právě tady objevil svou touhu sloužit bližním a Bohu a roku 1968 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Komunisté mu ovšem odebrali povolení ke kněžské službě hned po primiční mši. Pracoval tedy dál jako sociální pracovník a svobodu nacházel kromě jiného v pěších poutích.

Na tu první se vydal v roce 1984 napříč Československem. Jeho cílem tenkrát byla hora Kremeneč na slovensko-ukrajinsko-polském pomezí. Nejvýznamnější ovšem byla až pouť do města Chersonesos na Krymu, místa, kde svatí Cyril a Metoděj údajně našli ostatky svatého Klementa I., a zároveň místa křtu svatého Vladimíra. Podle vlastních slov chtěl František Lízna tímto činem propojit křesťanský Východ a Západ. Na dlouhý pochod se vydal i přesto, že tehdy trpěl rakovinou prostaty v pokročilém stadiu. Každý den se modlil za jednoho ze svých vybraných přátel nebo lidí, kteří mu ublížili. Dohromady tehdy ušel několik tisíc kilometrů. „Každý krok byl jako modlitba,“ vyprávěl František Lízna pro sbírku Paměť národa. Po návratu z pouti lékaři zjistili, že se během cesty uzdravil a nádor i metastázy zmizely.

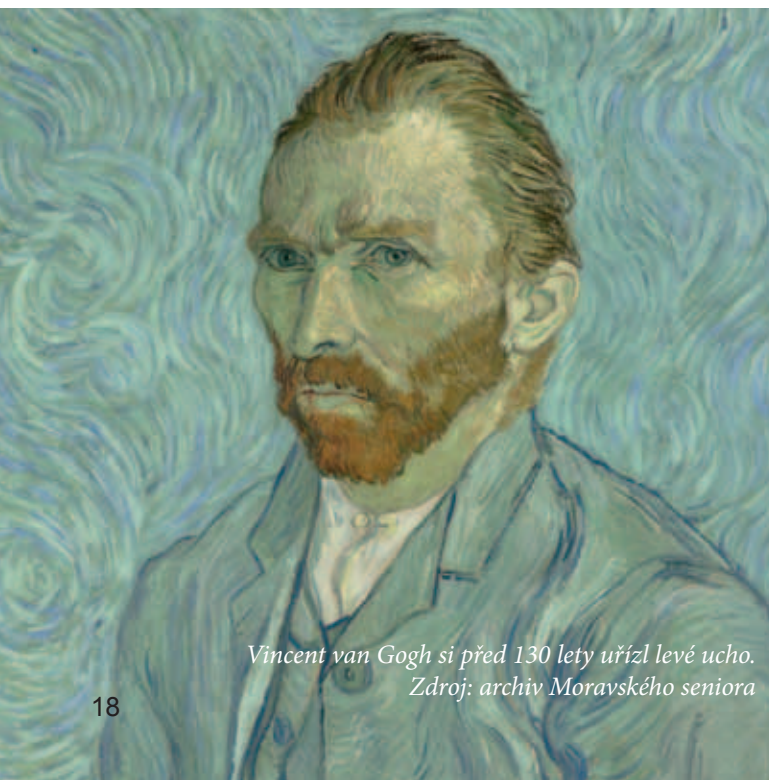
Od té doby František Lízna ušel na svých poutích téměř osm tisíc kilometrů a stále se věnuje pomoci bližním. Působil jako vězeňský duchovní na Mírově a farář ve Vyšehorkách, v roce 2000 se stal členem vládní Rady pro lidská práva. V roce 2001 mu byl propůjčen řád Tomáše Garrigua Masaryka za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva, o dva roky později mu Nadace Charty 77 za jeho práci ve vězení udělila Cenu Františka Kriegla. Za péči o nemocné a potřebné mu před pěti lety řád milosrdných bratří udělil Cenu Celestýna Opitze.

UDÁLOSTI, KTERÉ SI BUDEME PŘIPOMÍNAT V 2018

Stoleté výročí založení samostatného československého státu, sedm dekad od nástupu komunistického režimu, čtyřicet roků od výpravy Vladimíra Remka do vesmíru a taky dvacet let od zlatého vítězství českých hokejistů v Naganu. To je jen výčet událostí, které se nesmazatelně zapsaly do českých dějin. Ročníky s osmičkou coby cifrou přinesly mnoho zásadních událostí pro naši i světovou historii. V roce 2018 si budeme připomínat řadu z nich. V následujícím přehledu vám přinášíme výběr významných dat.

14.–19. století

7. 4. 1348 vydal Karel IV. zakládací listinu Univerzity Karlovy, první vysoké školy tohoto druhu na sever od Alp.
29. 11. 1378 zemřel Karel IV., český král a římský císař z dynastie Lucemburků (* 14. května 1316).
4. 2. 1628 byl Jan Amos Komenský spolu se svojí rodinou přinucen k odchodu do exilu v polském Lešnu.
24. 10. 1648 byl v Münsteru podepsán vestfálský mír, kterým skončila třicetiletá válka.
26. 3. 1698 se narodil Prokop Diviš († 21. prosince 1765), český přírodovědec, vynálezce bleskosvodu.
24. 12. 1818 byla poprvé uvedena Tichá noc, vánoční koleda od Franze Grubera a Josepha Mohra.
14. 10. 1848 se císař Ferdinand I. uchýlil do Olomouce poté, co uprchl z revoluční Vídně.
2. 12. 1848 tento rakouský císař Ferdinand I. v Olomouci abdikoval. Novým panovníkem se stal tehdy osmnáctiletý Ferdinandův synovec František Josef I., který poté vládl šedesát osm let.
23. 3. 1888 se v Londýně schází zástupci deseti anglických fotbalových klubů, aby založili Football League, nejstarší liguovou soutěž ve fotbale na světě.
31. 8. 1888 začal v Londýně řídit Jack Rozparovač.
23. 12. 1888 si nizozemský malíř Vincent van Gogh během záchvatu duševní poruchy uřízl kus levého ucha.
29. 12. 1888 se narodil kardinál Josef Beran, český katolický duchovní, vězněný nacisty i komunisty († 17. května 1969).

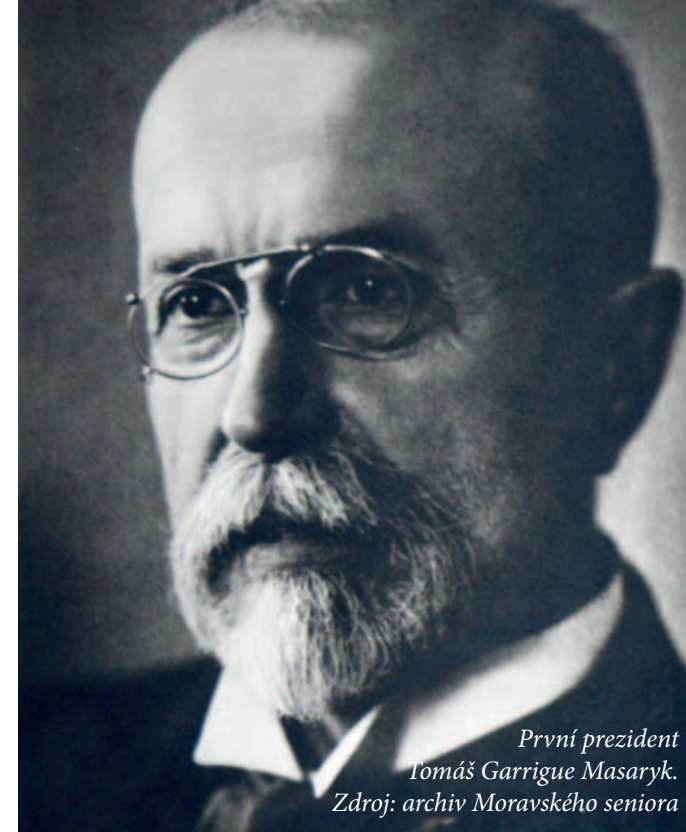

Vincent van Gogh si před 130 lety uřízl levé ucho.
Zdroj: archiv Moravského seniora

10. 9. 1898 byla zavražděna rakouská císařovna Alžběta Bavorská přezdívaná Sisi, smrtící ránu do srdce panovnice zasadil italský anarchista Luigi Lucheni.
18. 7. 1898 oznámili Pierre Curie a Marie Curie-Sklodovská objev nového prvku a navrhli pro něj název polonium.
26. 12. 1898 Pierre Curie a Marie Curie-Sklodovská ohlásily objev nového prvku, který pojmenovali radium.

1918

16. 10. 1918 vydal císař Karel I. manifest Mým věrným národům rakouským, jenž proklamoval federalizaci Rakouska.
18. 10. 1918 byla v Paříži publikována Washingtonská deklarace, v níž byl proklamován nezávislý stát Čechů a Slováků.
27. 10. 1918 Andrassyho nóta: Rakousko-Uhersko přistoupilo na podmínky prezidenta Wilsona, včetně práva na sebeurčení pro národy c. a k. monarchie.
28. 10. 1918 je dnem vzniku samostatného československého státu. Tohoto dne zahájila v Ženevě delegace Národního výboru vedená Karlem Kramářem jednání s představitelem protirakouského zahraničního odboje Edvardem Benešem o vytvoření a podobě samostatného československého státu. Mimo jiné dospěli k dohodě, že nový stát bude republikou, prezidentem se stane Masaryk, Kramář bude předsedou vlády. Večer 28. října vydal Národní výbor první zákon, zákon o zřízení samostatného státu československého, a poté bylo ještě zveřejněno svolání Národního výboru „Lide československý. Tvůj odvčký sen se stal skutkem...“. Pod oběma dokumenty byli podepsáni Antonín Švehla, Alois Rašín, Jiří Stříbrný, Vavro Šrobár a František Soukup – později zvaní „Muži 28. října“. Tentýž den byli do Národního výboru přibráni 4 zástupci, zástupci Němců a Maďarů nebyli prizváni.
29. 10. 1918 jednal Národní výbor s českým místodržitelem Maxem Coudenhovem o převzetí moci. Výsledkem byl kompromis, když se Národní výbor přihlásil k prozatímnímu zřízení veřejné správy. Navečer se pražské vojenské velitelství pokusilo vyprovokovat s Národním výborem střetnutí. Téhož dne se němečtí poslanci usnesli vydělit ze severního pohraničí Čech provincii Německé Čechy (Deutschböhmen) a začlenit ji jako autonomní jednotku do příštího Německého Rakouska. Ve dnech 29.–30. října se konstituovala československá státní moc v Brně, Plzni, Ostravě, Olomouci, Hradci Králové a na dalších místech.

První prezident
Tomáš Garrigue Masaryk.
Zdroj: archiv Moravského seniora

30. 10. 1918 Rakouské vojenské velitelství kapitulovalo před Národním výborem, protože maďarští a rumunští vojáci odmítli bojovat. Téhož dne se v Turčianském Svätém Martinu sjelo 200 politických vůdců Slovenska, přijali Martinskou deklaraci, na jejímž základě se Slovensko připojilo k českým zemím, a ustanovili dvacetičlennou Slovenskou národní radu jako výkonný orgán v čele s předsedou Slovenské národní strany Matúšem Dulou. V Ženevě vyvrcholila jednání představitelů Národního výboru. Sudetoněmecký poslanec R. Lodgmann von Auen jednal s Národním výborem, který chtěl získat německé politiky na vytvoření československého státu. Lodgmann však tuto spolupráci odmítl. Němečtí poslanci ze severovýchodu Čech, severu Moravy a Slezska v čele s R. Freisslerem vyhlásili zřízení provincie Sudetsko (Sudetenland) a její připojení k Rakousku.
11. 11. 1918 Jako konec světové války je udáván a ve světě oslavován 11. listopad 1918, kdy od 11 hodin zavládlo na všech frontách příměří (11. 11. v 11 hodin), podepsané téhož dne v 5.05 hodin ráno německou generalitou, ve štábním vagóně vrchního velitele dohodových vojsk, francouzského maršála Focha v Compiègne. Formálním zakončením války byly Pařížské předměstské smlouvy v roce 1919. Rakouský císař Karel I. podepsal abdikáční listinu, čímž se rozpadlo Rakousko-Uhersko.
13. 11. 1918 Národním výborem byla v Československu přijata Prozatímní ústava, kterou roku 1920 nahradila Ústavní listina Československé republiky.
14. 11. 1918 Proběhla první schůze československého Revolučního národního shromáždění, kde byla vyhlášena republikánská forma státu, z trůnu sesazena Habsbursko-lotrinská dynastie, Tomáš Garrigue Masaryk byl zvolen prvním prezidentem a byla ustavena první vláda s premiérem Karlem Kramářem.

20. 12. 1918 Prezident Tomáš Garrigue Masaryk byl slavnostně uvítán Národním shromážděním v železniční stanici Horní Dvořiště a veřejně poprvé vystoupil na zcela zaplněném velkém náměstí v Českých Budějovicích.
22. 12. 1918 přednesl Masaryk na Pražském Hradě své První poselství, ve kterém nastínil koncepci Československého státu.
- 1918 – 1938 Období takzvané První republiky, tedy doby od vzniku samostatného Československa do přijetí Mnichovské dohody roku 1938 a podstoupení pohraničí Německu. Následovala druhá (1938–1939) a třetí republika (1945–1948); toto názvosloví bylo odvozeno od Francouzských republik číslovaných od Velké francouzské revoluce.

1938

11. 2. 1938 uvedla britská veřejnoprávní televizní stanice BBC první vědeckofantastický televizní pořad – adaptaci části hry Karla Čapka R.U.R.
23. 9. 1938 byla vyhlášena všeobecná mobilizace československé branné moci.
30. 9. 1938 Československá vláda přijala mnichovský diktát a postoupila území včetně Sudet Třetí říši.
5. 10. 1938 Československý prezident Edvard Beneš abdikoval na svou funkci.
9. 11. 1938 Nacisté během tzv. křišťálové noci, protižidovského pogromu, podpálili německé synagogy.
15. 12. 1938 Druhá republika: Národní shromáždění schválilo zmocňovací zákon, umožňující nahradit zákony vládními nařízeními a měnit ústavu, což znamenalo zánik demokracie v Československu.

1948

30. 1.–10. 2. 1948 se konal hokejový turnaj v rámci Zimních olympijských her ve Svatém Mořici ve Švýcarsku, který byl zároveň 15. mistrovstvím světa a 26. Mistrovstvím Evropy v ledním hokeji. Turnaje se zúčastnilo devět mužstev, která se utkala jednokolovým systémem každý s každým. Výsledky mužstva USA se však započítávaly pouze do pořadí mistrovství světa. O pořadí na prvních dvou místech olympijského turnaje rozhodoval při bodové rovnosti brankový podíl, který přinesl zlaté medaile Kanadě. Českoslovenští hokejisté skončili na druhém místě, které jim zajistilo titul mistra Evropy.
20. 2. 1948 podali ministři tří nekomunistických stran demisi, čímž začala vládní krize v Československu.
25. 2. 1948 Únor 1948: pod nátlakem KSČ přijal prezident Beneš demisi demokratických ministrů, čímž komunisté vedeni Klementem Gottwaldem nastolili komunistický režim v Československu.
10. 3. 1948 za dosud neobjasněných okolností umírá v Černínském paláci československý ministr zahraničí Jan Masaryk (*14. září 1886)
7. 4. 1948 byla v Ženevě založena Světová zdravotnická organizace.
7. 6. 1948 dal Edvard Beneš přednost rezignaci na funkci prezidenta Československa před podpisem komunistické ústavy.

TÉMA: UDÁLOSTI ROKU 2018

- 14. 6. 1948** se Klement Gottwald stal prezidentem Československé republiky.
- 3. 9. 1948** zemřel v Sezimově Ústí Edvard Beneš (28. května 1884 Kožlany). Byl druhým československým prezidentem v letech 1935–1948, resp. v letech 1935–1938. V období tzv. Druhé republiky a následné německé okupace do května 1945 žil a politicky působil v exilu. Od roku 1940 až do osvobození Československa byl mezinárodně (nejen protihitlerovskou koalicí) uznáným vrcholným představitelem československého odboje, a posléze i exilovým prezidentem republiky. Úřadujícím československým prezidentem byl opět v letech 1945–1948.
- 9. 9. 1948** byla vyhlášena Korejská lidově demokratická republika v čele s premiérem Kim Ir-senem.
- 25. 10. 1948** byl v komunistickém Československu přijat zákon, na jehož základě byly zřizovány tábory nucené práce.
- 8. 11. 1948** se při letecké havárii se ztratila nad průlivem La Manche téměř polovina reprezentačního hokejového mužstva Československa. Dvoumotorový letoun Beechcraft Model 18 s označením F-BGAF přemístoval posádku s pilotem Narbonnem, radio-telegrafistou a šesti československými ledními hokejisty Zdeňkem Jarkovským, Miloslavem Pokorným, Vilibaldem Štívkem, Zdeňkem Švarcem, Ladislavem Trojákem a Karlem Stiborem.
- 10. 12. 1948** Den lidských práv: Valné shromáždění OSN schválilo v Paříži Všeobecnou deklaraci lidských práv.

1958

- 23. 10. 1958** představil belgický kreslíř Peyo nové komiksové postavičky nazvané Šmoulové.
- 16. 8. 1958** se narodila Madonna, americká zpěvačka, tanečnice a herečka.

1968

- 5. 1. 1968** se prvním tajemníkem ústředního výboru Komunistické strany Československa (ÚV KSČ) stal Alexander Dubček. Ten je spojován také s procesem takzvaného Pražského jara, tedy období pokusů uvolnit režim a urychlit proces demokratizace.
- 15. 2. 1968** Československo po osmi letech na světovém šampionátu porazilo Sovětský svaz (5:4) a mělo

- možnost získat zlaté medaile. V posledním zápase ale remizovalo se Švédy a získalo stříbro. Utkání se odehrálo v rámci 35. mistrovství světa a 46. mistrovství Evropy v ledním hokeji probíhalo v rámci X. zimních olympijských her ve francouzském městě Grenoble.
- 5. 6. 1968** byl v Los Angeles smrtelně postřelen atentátníkem Sirhanem Sirhanem kandidát na prezidenta USA Robert F. Kennedy. Kennedy na následky zranění následujícího dne zemřel.
- 27. 6. 1968** Pražské jaro: byla publikována výzva Dva tisíce slov, již vypracoval spisovatel Ludvík Vaculík.
- 14. 7. 1968** se konala dvoudenní schůzka představitelů Bulharska, Maďarska, Polska a SSSR ve Varšavě. Jejím tématem byla „kontrarevoluce“ v ČSSR, projednával se i otevřený dopis adresovaný KSČ.
- 21. 8. 1968** Vojska pěti států Varšavské smlouvy v čele se SSSR začala okupovat Československo. Vojska SSSR zde zůstala až do roku 1991.
- 13. 9. 1968** byly v ČSSR přijaty 2 zákony: první dovoľoval činnost jen stranám a organizacím spojeným s Národní frontou a druhý umožňoval národním výborům zakázat nebo rozpustit veřejné shromáždění.
- 8. 9. 1968** provedl Polák Ryszard Siwiec (* 7. března 1909) sebeupálení na protest proti invazi armád Varšavské smlouvy do Československa; zemřel po 4 dnech.
- 30. 10. 1968** prezident Ludvík Svoboda podepsal v Bratislavě ústavní zákon o československé federaci.

1978 a dál

- 2. 3. 1978** odstartoval do vesmíru na palubě sovětské kosmické lodi Sojuz 28 Čechoslovák Vladimír Remek. Stal se tak prvním člověkem ve vesmíru, který nebyl občanem SSSR ani USA.
- 20. 4. 1978** Zemřel Ferdinand Peroutka, český novinář a spisovatel (* 6. února 1895).
- 28. 8. 1988** se na letecké základně Ramstein odehrálo jedno z nejhorších leteckých neštěstí. Ve vzduchu do sebe narazila tři akrobatická letadla. Na zemi bylo zabito 70 lidí a několik stovek dalších zraněno.
- 21. 12. 1988** Let Pan Am 103: Výbuch plastické trhavin semtex usmrtil 270 lidí na palubě letadla Boeing 747 při přeletu nad skotským městem Lockerbie. Terroristický útok provedli členové libyjské tajné služby na příkaz Muammara Kaddáfího.

- 7. 9. 1998** Larry Page a Sergey Brin, studenti Stanfordovy univerzity, založili internetový vyhledávač Google.
- 22. 2. 1998** Čeští hokejoví reprezentanti získali na zimních olympijských hrách v japonském Naganu zlaté medaile.
- 18. 8. 1998** Zemřel Otto Wichterle, český chemik, vynálezce kontaktních čoček (* 27. října 1913).
- 9. 7. 1998** Strany ODS a ČSSD uzavřely tzv. opoziční smlouvu, která umožnila ČSSD sestavit a udržet menšinovou vládu.

Zlaté Nagano. Zdroj: archiv Moravského seniora

Další výročí událostí u nás i ve světě

- 1. ledna 1993** vnikly se zánikem Československa nástupnické státy Česká republika a Slovenská republika. Ve Vladislavském sále na Pražském hradě se konalo první zasedání Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. (25 let)
- 1. ledna:** začaly být vydávány Lidové noviny (125 let)
- 16. února:** vznik Litvy (100 let)
- 24. února:** vznik Estonska (100 let)
- 3. března:** ruská vláda uzavřela s ústředními mocnostmi Brestlitevský mír (100 let)
- 4. dubna:** v Memphisu byl spáchán atentát na Martina Luthera Kinga (50 let)
- 15. dubna:** založení Národního muzea (200 let)
- 16. května:** Položení základního kamene Národního divadla (150 let)
- 23. května:** Pražská defenestrace, čímž započala Třicetiletá válka (400 let)
- 17. července:** Zavraždění carské rodiny (100 let)
- 18. července:** v Kalifornii byla založena společnost Intel (50 let)
- 1. listopadu:** smlouvou o Evropské unii neboli Maastrichtskou smlouvou na základě předcházejících společenství vznikla Evropská unie (25 let)
- 11. listopadu:** obnovení Polska (100 let)
- 18. listopadu:** vznik Lotyšska (100 let)

Očekávané události roku 2018

A rok **2018** přinese také několik dopředu očekávaných událostí, ať už domácích, zahraničních či mezinárodních. Například v Česku budou lidé volit nejen svého prezidenta, ale také část senátu a nová vedení obcí

a měst. Prezidentské volby se uskuteční také v Rusku. Zároveň se pozornost celého světa upře do jihokorejského Pchjongčchangu, který bude hostit zimní olympijské hry.

Česko 2018

- 12.–13. ledna** se bude konat volba prezidenta České republiky
- srpen:** Úřady začnou povinně a zdarma vydávat elektronické občanské průkazy.
- 8.–9. září** bude Ostrava hostit Kontinentální pohár v atletice.
- Říjen** bude opět volebním měsícem. Uskuteční se volby do Senátu Parlamentu České republiky 2018 a Volby do zastupitelstev obcí v Česku 2018.
- V roce **2018** jsou plánovány premiéry českých filmů: Čertí brko (Marek Najbrt), Děti samotářů (Olga Dabrowská), Důvěrný nepřítel (Karel Janák), Hastrman (Ondřej Havelka), Hmyz (Jan Švankmajer), Jak se moří revizoři (Eva Toulová), Lips Tullian (Vít Karas), Toman (Ondřej Trojan) a Zátopek (David Ondříček).

Světové události 2018

- 1. ledna** převezme Bulharsko Předsednictví EU. Evropskými hlavními městy kultury v roce **2018** jsou nizozemský Leeuwarden a maltská Valletta.
- 9.–25. února** se uskuteční XXIII. zimní olympijské hry v jihokorejském Pchjongčchangu.
- 18. března:** První kolo prezidentských voleb v Rusku
- 8. dubna:** Druhé kolo prezidentských voleb v Rusku
- Duben – květen:** Parlamentní volby v Maďarsku
- 4. května – 20. května** proběhne 82. Mistrovství světa v ledním hokeji v Kodani a Herningu.
- 25. května** vstoupí v Evropské unii v platnost Obecné nařízení o ochraně osobních údajů.
- 14. června – 15. července** se bude v Rusku konat 21. Mistrovství světa ve fotbale.
- 1. července** převezme Rakousko Předsednictví EU.
- 27. července:** Nejdelší pozorovatelné zatmění Měsíce v 21. století – trvání 1 hodinu, 43 minut, 34 sekund
- Říjen:** podle úvah NASA z roku 2011 je v plánu vypuštění vesmírného dalekohledu Jamese Webba
- 1. října – 12. října** se budou konat Letní olympijské hry mládeže 2018 v argentinském Buenos Aires
- Listopad:** v saúdskoarabském městě Džidda má být dokončena nejvyšší stavba světa Jeddah Tower vysoká přes 1 000 metrů.
- 18. prosince** je plánované otevření mostu přes Kerčský průliv. Průlivem prochází od severu k jihu hranice mezi Ukrajinou a Ruskem (Krasnodarský kraj). Podle plánu projektu Mars One bude v **průběhu příštího roku** na Mars vysláno vozítko, jehož účelem bude vybrat vhodné místo pro přistání hlavní mise.

AGE CENTRUM SLAVÍ ROK A SMLOUVU S VZP

Olomoucké Centrum celostní medicíny AGE Centrum oslavilo v polovině září první rok svého fungování. Za více než dvanáct měsíců pomohlo stovkám pacientů. Jejich spokojenost je pro profesionální zdravotnický personál největší odměnou. Čerpání komplexní péče zaměřené zvláště na seniorskou populaci, včetně denního stacionáře, je pro klienty jmenované kliniky zdarma, respektive proplácené partnerskými pojišťovnami. Velmi dobrou zprávou, která dorazila na sklonku letošního roku, je, že AGE Centrum podepsalo smlouvu s největší tuzemskou zdravotní pojišťovnou. Nově zde tak mají nárok na plně hrazenou péči také pojištěnci Všeobecné zdravotní pojišťovny. Centrum nezůstává spát na vavřínech a plánuje rozšíření svých služeb.

Dobrá zpráva

Lidské zdraví je pro plnohodnotný život to nejdůležitější. S přibývajícím věkem se lidé potýkají s nespočtem zdravotních potíží, ale i se samotou, problémy s pamětí a s dalšími neduhy. V centru celostní medicíny AGE Centru v Olomouci Na Šibeníku se seniorům již více než rok věnuje profesionální tým lékařů a zdravotního personálu. „Byl to rok plný radostných chvil, spokojených pacientů, jejich rodin a skvělé odezvy veřejnosti. Během tohoto roku nás ve velké míře podporovali a dále podporují zástupci a členové profesních i patientských organizací a dostalo se nám také podpory ze strany Olomouckého kraje. Tento rok se však také nesl v duchu přesvědčování některých zdravotních pojišťoven o smysluplnosti a přínosech našeho projektu. Podtrženo, sečteno, jsme tu stále pro vás a těšíme se, že budeme moci i v dalším roce poskytnout pomoc, radu, péči, podporu nebo jen slova útěchy,“ shrnul ředitel AGE Centra Jakub Malota. Skvělou zprávou je, že AGE Centrum se po dlouhých vyjednáváních dohodlo na spolupráci s Všeobecnou zdravotní pojišťovnou. Její pojištěnci tak konečně mohou bezúplatně začít využívat veškerou zdravotní péči, kterou klinika poskytuje.

AGE Centrum disponuje psychiatrickou ambulancí s rozšířenou péčí, kterou mohou využívat pacienti všech věkových kategorií, vyjma dětí. Důraz je pak kladen na gerontopsychiatrii, která se specializuje na psychické obtíže a choroby spojené se stářím a stárnutím. Mezi tato onemocnění se v dnešní době řadí hlavně různé druhy demencí, které se vzhledem k stále narůstajícímu počtu případů stávají novodobou epidemií. Jejich včasná diagnóza je pro jejich efektivní léčbu přitom to

nejdůležitější. Pozdější stadia onemocnění mají nevratné následky. Lékaři mohou při včasné diagnóze pacientům pomoci zlepšit jejich zdravotní stav a zpomalit další průběh onemocnění. Oproti jiným zařízením jsou čekací lhůty k těmto odborníkům v AGE Centru minimální. S různými psychiatrickými obtížemi pomáhá bojovat i program denního stacionáře v AGE Centru. Klienti se zde setkávají ve skupině, což jim zajišťuje společenskou interakci. Program zahrnuje velké množství tera-

pií, cvičení na podporu fyzického a psychického zdraví, tréninky paměti, relaxaci a posílení soběstačnosti. Denní stacionář funguje čtyři dny v týdnu od ranních do odpoledních hodin dle potřeb klientů a jejich rodin. Jeho návštěvy jsou hrazeny ze zdravotního pojištění po dobu třech měsíců. „Následně je možné tuto lhůtu u některých diagnóz se souhlasem zdravotních pojišťoven prodloužit až na devět měsíců,“ uvedl Jakub Malota a přidal: „Příkladem toho, že náš personál dělá svou práci skutečně dobře, je jeden z našich klientek se, po vypršení období hrazeného pojišťovnou, rozhodla mamince platit stacionář sama. Je totiž nad míru spokojená s tím, jak se vyvíjí a zlepšuje mamčin stav. Vidí, že dělá pokroky, je veselejší, přichází do sociálního kontaktu a díky zajištěnému stravování začala také pravidelně jíst, což dosud nedělala,“ popsal Jakub Malota. Přidal, že od jara příštího roku se klienti kromě současných komfortně zařízených prostor stacionáře dočkají také venkovní terasy, která bude při příznivém počasí sloužit jako další příjemné prostředí pro terapie, které mají pomáhat k návratu do přirozeného domácího prostředí. Dalším, neméně důležitým pilířem zdravotní péče v AGE Centru je ambulance geriatrie. Jedná se o lékařský obor, který se zabývá komplexní péčí o staršího pacienta nad 60 let. Laicky řečeno: lékařem pro děti je pediatr, lékařem pro seniory je geriatr. „Geriatr poskytuje specializovanou zdravotní péči na základě znalosti zvláštností diagnostiky a terapie chorob ve stáří, rozpozná rizika chorob spojených se stárnutím a klade důraz na udržení dlouhodobé soběstačnosti a fyzické zdatnosti,“ popsala vedoucí lékařka geriatrie Petra Gondová. Součástí péče

je taktéž prevence chronických onemocnění, jejich léčba a sledování, ale i zajištění kompenzačních pomůcek. Geriatrie v sobě spojuje znalosti z oborů vnitřní lékařství, neurologie, psychiatrie, rehabilitace, klinické výživy, klinické farmakologie, onkologie a paliativní medicíny. A v neposlední řadě je třeba zmínit i ambulanci medicíny dlouhodobé péče. Toto lékařské odvětví se zabývá hodnocením celkového zdravotního stavu pacienta v dlouhodobém měřítku. Lékaři medicíny dlouhodobé péče jsou zde od toho, aby pacientům pomohli zmírňovat chronická onemocnění. Vyhodnocují, zda jsou plánované či neustále se opakující lékařské zákroky skutečně nutné. Významnou součástí vyšetření je i specializované posouzení opravdové potřeby či zbytečného užívání některých předepsaných léků. „Vedle medicínských potřeb pacientů jsou pro nás důležité i záležitosti nemedicínské. K nim patří sociální potřeby klientů, úzká spolupráce s rodinou, lékaři a okolím pacientů k zajištění jejich pohody,“ řekla vedoucí lékařka AGE Centra Dagmar Malotová.

Nová služba sociální poradny

Venkovní terasa denního stacionáře není jedinou novinkou. AGE Centrum oficiálně registrovalo novou službu, která má sloužit široké veřejnosti. Jedná se o bezplatnou sociální poradnu. Její fungování hodlá financovat vedení centra z vlastních zdrojů. V reálu jde o odbornou poradnu, která bude otevřena dvakrát týdně. V ní bude

Profesionální personál AGE Centra se o své klienty stará už více jak rok. Zdroj: archiv AGE Centra

lidem k dispozici sociální pracovník, který například dokáže přichozím poradit s tím, o jaké příspěvky mají nárok nejen postižení ale i jejich pečovatelé žádat. Poradce pomůže i se samotným vyplněním nejrůznějších žádostí a nabídne také širší možnosti v případě zajištění kompenzačních pomůcek. „Za dobu fungování našeho centra jsme měli jedinečnou možnost reflektovat potřeby našich klientů. Novou poradnu chceme otevřít proto, že vidíme její opodstatnění. Nejde pouze o pacienty, kteří jsou postižení tělesnými a duševními poruchami, ale hlavně o jejich blízké, kteří se o ně starají v domácím prostředí. Jedná se o velmi náročnou a současně i zásluhnou činnost. A právě jim bychom chtěli poradit a najít možnosti, které by jim jejich život ulehčili,“ dodal Jakub Malota.

AGE Centrum

Centrum celostní medicíny bylo založeno v roce 2016 jako nestátní zdravotnické zařízení ambulantního typu. Poskytuje služby v oborech medicíny dlouhodobé péče, geriatrie, psychiatrie a denního psychiatrického stacionáře. AGE Centrum celostní medicíny si klade za cíl udržet a prodloužit dobu soběstačnosti a sebeobslužnosti klientů v domácím prostředí. Naši klienti, tedy pacienti s disabilitou, nebo jinými chronickými onemocněními, pacienti dlouhodobě nemocní a pacienti v seniorském věku vyžadují velmi citlivý a komplexní přístup k jejich zdraví. AGE Centrum je projektem odrážejícím potřebu vzniku zdravotnických zařízení celostního charakteru, která jsou schopna zajistit péči o seniory, pacienty s disabilitou a chronické pacienty v domácím léčení, propuštěné ze zdravotnických ústavů, a pro pacienty vyžadující celostní a dlouhodobou zdravotně-sociální péči.

AGE Centrum

Na Šibeníku 914/1, Olomouc, 779 00 – 1. patro
Kontaktní telefon pro objednání: 774 501 796
Kontaktní email: info@agecentrum.cz
www.agecentrum.cz

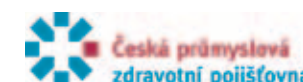
OLOMOUC

ZDRAVOTNÍ SLUŽBY NEJEN PRO SENIORY

Tel: 774 501 796

partner zdravotních pojišťoven

AKCE V PROSINCI A V LEDNU

POZVÁNKY

Hrad Bouzov

Adventní prohlídky na Bouzově
2.–3. 12. 2017, 14.00–16.00

Prohlídky vyzdobeným hradem Vám zpříjemníme povídáním o adventních tradicích ve středověku nejen na dvoře šlechty, ale i v domech poddanských. Pro děti i dospělé je připravena dílna na I. nádvoří.

Bouzovské nadělování
24. 12. 2017, 15 hodin

Speciální prohlídka na Štědrý den s nadílkou v rytířském sále. Můžete si přivést dárečky a pod hradním stromčkem si je nadělit. Prohlídka je pouze na telefonickou rezervaci. Prohlídky vcházejí do hradu v 15.00 a 15.10 hodin. Pro každého je připravena malá pozornost.

Vánoční hrad Bouzov
26. 12. 2017–27. 12. 2017, 15–17 hodin

Prohlídky vánočně vyzdobeným hradem. Přijďte si s námi zazpívat koledy na I. nádvoří v době vánočních svátků. Pro děti i dospělé je připravená tradiční vánoční dílna a bude i něco na zahřátí.

Silvestr na hradě Bouzov
31. 12. 2017, 13–16 hodin

Přijďte si ukrátit čekání na Nový rok na hrad Bouzov.

Všechny prohlídky je nutné dopředu zarezervovat ve všední dny od 9 do 15 hodin na telefonním čísle 775 888 960.

Hrad Šternberk

Dětský vánoční jarmark na hradě Šternberk
2. 12. 2017, 10.00–16.00

Vrcholem adventu na hradě Šternberk bude tradiční Dětský vánoční jarmark. Výroba vánočních ozdob a dekorací, svícnů, svíček, malování na sklo či zdobení perníčků. To je jen krátký a neúplný výčet tvořivých dílniček, které budou pro děti i rodiče připraveny

Vánoční výzdoba interiéru hradu Šternberk.
Foto: archiv Moravského seniora

v rámci dětského jarmarku. Vše si budou moci návštěvníci osobně vyzkoušet a naučit se něco nového. Dílničky vedou profesionální i amatérští řemeslníci a umělci. Vstup na jarmark činí 30 Kč, děti do 3 let mají vstup zdarma. Jednotlivé dílničky se hradí samostatně. V rámci jarmarku budou připravené Vánoční prohlídky hradu. Začátky prohlídek jsou vždy v celou hodinu, první v 10 a poslední v 15 hodin. Interiéry hradu jsou vyzdobené v duchu vánoc. Uvidíte historické betlémy, vánoční stromečky, hračky a letos i historické panenky ze soukromé sbírky paní Zdeny Petrůjové. Při zakoupení vstupenky na prohlídku hradu je vstup na dětský jarmark zdarma.

Jaroslav Hutka – Vánoční koncert
19. 12. 2017, 18.00–21.00

Po veleúspěšném květnovém olomouckém koncertu k 70. životnímu jubileu se Jaroslav Hutka vrací koncertovat do svého rodného kraje. Tentokrát se bude jednat o 3 exkluzivní vánoční koncerty, na kterých vedle Hutkových neznámějších písní „Náměšť“ a „Havlíčku, Havle“ zazní také staré a neznámé moravské posvátné a vánoční balady. Vstupenky v předprodeji (MIC Šternberk a v síti Ticketstream) stojí 160 korun, na místě 190 korun. Jaroslav Hutka zahraje také 17. 12. v přerovském Divadelním V.Klubu a 18. 12. vystoupí v olomouckém U-klubu.

Zámek Plumlov

Putování adventem
2. 12., 14–21 hodin, 3. 12., 14–19 hodin

Prohlídky vánočně vyzdobeným zámkem připomenou i historii některých vánočních lidových tradic a zvyků. V neděli 3. 12. se navíc uskuteční rozsvěcení vánočního stromu, andělské slavnosti a vánoční výstava.

Zámek Náměšť na Hané

Vánoce na zámku
29. 12., 14–21 hodin

Prohlídky s povídáním o vánočních svátcích, zvycích a ukázky pohádek. Nutné objednávky na: 737 291 359, 585 952 184.

Zámek Tovačov

Vánoce na zámku, 9. a 10. 12., 10–17 hodin

Sváteční atmosféra v exteriérech tovačovského zámku.

Zpíváme koledy, 24. 12., 14 hodin

Na Štědrý den se na nádvoří zámku sejdou lidé při společném zpívání koled.

Čas adventu a Vánoce
- vánoční betlémy z blízka i z daleka

28. 11. 2017 - 7. 1. 2018

Vodní tvrz

Vernisáž výstavy 28. 11. 2017 v 18:00 vstup zdarma

Africké a jihoamerické betlémy zapůjčené ze soukromé sbírky Jaromíra Tlustého. Dále z krkonošských muzeí v Jilemnici a Vrchlabí a z Muzea Podkrkonoší

SPOLUPRÁCE

Olomoucký kraj, Lesy ČR, FENIX, unistav, a další partneři.

FILMOVÝ KLUB SENIORŮ

FKS

4. 12.^{po} **Sněhulák** T

18. 12.^{čt} **Camino na kolečkách** Č

28. 12.^{čt} **Milada** Č

FKSkarta k vyzvednutí na pokladně

Věrnostní program pro pravidelné návštěvníky. Sbírejte nálepkové a získáte kávu nebo vstupenku zdarma.

ČESKY TITULKY D - DABING

VSTUPNÉ 70,- VŽDY 14:00 ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA.

KINO METROPOL

POZVÁNKA NA SEMINÁŘ

Semináře pořádá Olomoucký kraj v rámci projektu Podpora aktivního života seniorů v Olomouckém kraji.

OLOMOUČ	PROSTĚJOV	PŘEROV
1. 12. 2017 14.00–17.00 Krajský úřad Jeremenkova 40	7. 12. 2017 13.00–16.00 Kulturní Dům Duha Školní 4	12. 12. 2017 13.00–16.00 Domov pro seniory Kabelíkova 14a

- Závislosti (nejen na alkoholu) v seniorském věku**
Přednášející: MUDr. E. Elšíková (psycholog)
- Lidský mikrobiom a jeho význam a vliv na lidský organismus - osídlení organismu mikroby**
Přednášející: MUDr. D. Malotová, MBA (mikrobiolog)
- Stravovací návyky s ohledem na možné nemoci (cukrovka, celiakie, podvýživa)**
Přednášející: MUDr. Z. Dokládal (dietolog)
- Právní poradna - dluhové pasti**
Přednášející: Mgr. Michal Petr

REGISTRACE

Registraci na jednotlivé semináře zašlete na e-mail: info@seniorpasy.cz ve tvaru: Jméno, příjmení a místo konání o které máte zájem, do předmětu zprávy uveďte „seminář Olomoucký kraj“.

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky.

SPOLUPRÁCE

Olomoucký kraj, Lesy ČR, FENIX, unistav, a další partneři.

FILMOVÝ KLUB SENIORŮ

FKS

4. 1.^{čt} **Vražda v Orient expresu** T

8. 1.^{po} **Zahradnictví: Nápadník** Č

18. 1.^{čt} **Dokud nás svatba nerozdělí** T

22. 1.^{po} **Kvarteto** Č

FKSkarta k vyzvednutí na pokladně

Věrnostní program pro pravidelné návštěvníky. Sbírejte nálepkové a získáte kávu nebo vstupenku zdarma.

ČESKY TITULKY D - DABING

VSTUPNÉ 70,- VŽDY 14:00 ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA.

KINO METROPOL

Vánoce 2017 Na Floře

15. – 20. 12., 9 – 18 hodin,
poslední den pouze do 16 hodin

Novinka v podobě nasvíceného vánočního stromu uprostřed pavilonu A okrášlí letošní vánoční trhy v olomouckém výstavišti Flora Olomouc. Ústřední pavilon zaplní dostatek stánků s nejrůznějším sortimentem. Vedle toho si pořadatelé připravili pro návštěvníky bohatý doprovodný program. Děti mateřských škol a základních škol 15. 12. originálně ozdobí vánoční stromčeky. O vítězi rozhoduje veřejnost hlasováním. O den později se uskuteční autogramiáda a autorské čtení se spisovatelkou Markétou Harasimovou z novinky Purpurové doteky. Autorka píše romantické detektivky, erotické krimithrillery, anebo také romány s mysteriálním nádechem. Na vydání čeká také prvotina dětské knihy „Z deníku kočička Ťapíčky“. Poté se můžete těšit na vánoční koncert úspěšné pěvecké dvojice Karla Kahovce a Marie Pojkarové. Vystoupí také děti z dětských domovů. Programem provede moderátorka Českého rozhlasu Jana Chládková. V neděli 17. 12. bude ke shlédnutí floristická show v podání českých a polských floristů ze společnosti Dekflor. Těšte se na workshop pro děti i dospělé. Dále je připravena také hrací zóna pro děti, prodej punčů a vánočních stromků. Vstupné na vánoční Floru je zdarma.

Jesenická ZLATÁ NEDĚLE

sváteční atmosféra
kapela FLEKSIBLE
sváteční polévka
vánoční punč
koledy
pravý hasičský punč

17/12 2017

od 9 hodin
Masarykovo náměstí

www.mkjzies.cz

Vánoce na olomouckém výstavišti. Foto: archiv VFO

Moravské divadlo Olomouc

PROSINEC 2017

Den	Čas	Titulek	Typ
1. pá	19:00	Central Park West	Činohra
2. so	10:00	Odysseus	Balet
	19:00	Robin Hood	Činohra
3. ne	10:00	Vánoční koledování	Foyer MDO
	14:30	Hledám děvče na boogie woogie	Opereta
5. út	19:00	Cyrano z Bergeracu	Činohra
6. st	19:00	Mistr a Markétka	Činohra
8. pá	19:00	Zkrocení zlé ženy	Balet
9. so	19:00	Bohéma	Opera
10. ne	16:00	Sluha dvou pánů	Činohra
11. po	19:00	Rodinná slavnost	Činohra
12. út	19:00	Cyrano z Bergeracu	Činohra
13. st	19:00	Sluha dvou pánů	Činohra
15. pá	19:00	Ermani	Opera
16. so	19:00	Ermani	Opera
17. ne	16:00	Jméno	Činohra
18. po	19:00	Vinobraní	Opereta
	19:00	Když se zhasne	Činohra
19. út	19:00	Labutí jezero	Balet
	19:00	Královny	Činohra
20. st	19:00	Noc na Karlštejně	Muzikál
	19:00	Central Park West	Činohra
21. čt	19:00	Vzpouza nevěst	Činohra
22. pá	14:00	Louskáček	Balet
	19:00	Louskáček	Balet
23. so	16:00	Česká mše vánoční	Koncert
	19:00	Česká mše vánoční	Koncert
25. po	19:00	Když se zhasne	Činohra
26. út	14:00	Mrazík	Pohádka
27. st	19:00	Cyrano z Bergeracu	Činohra
28. čt	19:00	Ermani	Opera
29. pá	19:00	Vzpouza nevěst	Činohra
30. so	16:00	Kouzelná flétna	Opera
31. ne	16:00	Hledám děvče na boogie woogie	Opereta

• představení bez přestávek, * v italském originále s českými titulkami, ** v českém znění s hudebními čísly v německém originále

Zájezdy divadla: 1.12. Louskáček Opava, 9.12. Tarzan - král džungle Hradec Králové, 26.-28.12. Labutí jezero Německo

Skolní představení: 7.12. Louskáček 10:00, 14.12. Sluha dvou pánů 10:00, 15.12. Tarzan - král džungle 10:00, 21.12. Noc na Karlštejně 10:00

Změny vyhrazeny. Aktuální program naleznete na www.moravskedivadlo.cz. Předprodej na prosinec zahájen 2.10.2017 v 9:00 hodin.

www.moravskedivadlo.cz | tel.: 585 500 500

LIDÉ SI ZVOLÍ NOVÉHO PREZIDENTA

Hned na začátku nového roku půjdou lidé opět k volebním urnám, 12. a 13. ledna se uskuteční volba prezidenta ČR.

Jedná se o druhou přímou volbu prezidenta v historii České republiky. První se uskutečnila v roce 2013. Voliči tehdy vybírali nejprve z devítky kandidátů, vítězi prvního kola se stali Karel Schwarzenberg a Miloš Zeman, který se po druhém kole stal hlavou státu. I letos budou občané vybírat z devítky kandidátů, přičemž na rozdíl od předchozí prezidentské volby nebude o přízeň voličů usilovat ani jedna žena. Podmínkou k podání kandidatury je získání podpory nejméně dvaceti poslanců nebo deseti senátorů, případně alespoň 50 000 občanů, kteří podepíší příslušnou petici. Volí se stejně jako v ostatních volbách vždy v pátek od 14 do 22 hodin a v sobotu od 8 do 14 hodin. Prezidentem je dle zákona zvolen kandidát, který získá nadpoloviční většinu všech platných odevzdaných hlasů. Když k tomu nedojde, koná se za čtrnáct dní druhé volební kolo, do kterého postupují dva nejúspěšnější kandidáti z kola prvního (při teoretické rovnosti hlasů postupují všichni kandidáti, kteří získali nejvyšší počet hlasů, a nejsou-li takoví kandidáti alespoň dva, postupují i kandidáti, kteří obdrželi druhý nejvyšší počet hlasů). Ve druhém kole, které by se konalo 26. a 27. ledna, je pak zvolen kandidát, který získá větší počet hlasů. Při opět hypotetické rovnosti hlasů je celá volba zrušena a do deseti dnů je vyhlášena nová volba. V případě, že v řádných termínech vzejde z prezidentské volby nová hlava státu, inaugurace nového prezidenta se uskuteční 8. března 2018. Zde je přehled kandidátů na post prezidenta ČR v abecedním pořadí a jejich stručný popis.

Jiří Drahoš, 68 let, dřívější předseda Akademie věd ČR

Kandidaturu oznámil 28. března 2017. Bývalý předseda Akademie věd ČR usiluje o hlasy voličů jako nezávislý kandidát, podporu mu už přesto vyhlásili lidovci, nebo zesnulý kardinál Miloslav Vlk. Drahoš získal pod svoji kandidaturu podpisy 142 tisíc lidí. Ministerstvo vnitra mu nakonec uznalo 141 234 podpisů. **Zajímavost:** V roce 2012 mu prezident Václav Klaus udělil Medaili prvního stupně za zásluhy o stát v oblasti vědy. Je spoluautorem řady patentů, mimo jiné na recyklaci odpadního plastu nebo vysoušení papírového materiálu. www.jiridrahos.cz

Pavel Fischer, 52 let, bývalý velvyslanec ve Francii

Kandidaturu oznámil v říjnu 2017. Podpořilo jej 17 senátorů napříč politickým spektrem. Pavel Fischer byl

od roku 2015 ředitelem neziskového ústavu STEM, který navazuje na práci stejnojmenné společnosti pro výzkum veřejného mínění. Z funkce ředitele odstoupil v říjnu 2017 v souvislosti s vyhlášením kandidatury na prezidenta republiky. **Zajímavost:** Je členem správní rady Institutu Jacquese Delorse v Paříži, byl členem (2016) expertní pracovní skupiny Institutu Montaigne pro oblast obrany a bezpečnosti, je členem správní rady neziskové organizace SIRIRI (vzdělávací programy ve Středoafričské republice) a působí v Nadaci Forum 2000. Je členem Společnosti Ferdinanda Peroutky. www.pavelfischer.cz

Petr Hannig, 69 let, Předseda strany ROZUMNÍ, skladatel, producent, hudební vydavatel

Pro kandidaturu se rozhodl v červenci letošního roku. Jeho zapojení do voleb podpořila krajně pravicová strana Národní demokracie Adama B. Bartoše, Republikánská strana Čech, Moravy a Slezska a další politická uskupení. Hanniga podpořilo 26 poslanců. **Zajímavost:** Vyprodukoval stovky singlů a řadu alb – prvním bylo v roce 1971 dodnes i ve světě vysoce ceněné elpíčko Michala Prokopa a skupiny Framus Five Město Er, kde poprvé v celosvětovém kontextu použil v rámci rockové hudby dvanáctitónovou řadu. Petr Hannig hovoří pěti cizími jazyky. www.petrhannig-rozumni.cz

Marek Hilšer, 41 let, lékař a občanský aktivista

Svoji kandidaturu na prezidenta oznámil v červenci 2016. Hilšera podporuje skupina Kroměřížská výzva a sám se nazývá občanským kandidátem. U občanů posbíral zhruba 44 tisíc podpisů, proto se nakonec opírá o signatury 11 senátorů. **Zajímavosti:** Svou kariéru zasvětil výuce mediků a výzkumu zhoubných nádorů mozku. V současné době je členem týmu, který se snaží vyvinout nové způsoby léčby rakoviny. Vykonává dobrovolnou lékařskou práci pro humanitární organizaci ADRA v Keňském zdravotnickém zařízení. V červnu 1989 jeho rodina

emigruje do Španělska, odkud se zpátky do vlasti vrací v roce 1991. www.mareknahrad.cz

Michal Horáček, 65 let, textař a podnikatel

Spoluzakladatel sázkové kanceláře Fortuna 20. října 2016 potvrdil, že chce kandidovat na prezidenta. Na petičních stáncích posbíral přes 87 tisíc podpisů. Ministerstvo vnitra nakonec uznalo 86 940 podpisů. Kandiduje jako nestraník. **Zajímavost:** Na počátku roku 1984 se setkal s Petrem Hapkou. Spolupráce textaře Horáčka a skladatele Hapky pak trvala 30 let. V osmdesátých a devadesátých letech 20. století i prvních letech století 21. získali mnoho nominací na Album roku či Píseň roku a celkem šest trofejí. (Michal Horáček pak jako textař a producent přidal další tři Anděly za vlastní projekty.) www.michalhoracek.cz

Jiří Hynek, 56 let, prezident Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu ČR

O tom, že bude kandidovat, se rozhodl v srpnu 2017. Je oficiálním kandidátem Realistů. Hynek získal podporu 29 poslanců. **Zajímavost:** Začínal jako vývojový pracovník v Tesle Kolín. V roce 1990 spoluzaložil softwarovou společnost. Od roku 1992 zastával řadu významných manažerských pozic, mj. generálního ředitele Karlovarského porcelánu, předsedy představenstva a generálního ředitele společnosti Praga. Později působil jako ředitel státního podniku VOP-026 Šternberk a krátce jako ředitel Správy základních registrů. www.hynek2018.cz

Vratislav Kulhánek, 73 let, bývalý předseda představenstva Škody Auto

Kandidaturu bývalý šéf mladoboleslavské automobilky Škoda Auto zahájil v červnu 2017. Kulhánkovu kandidaturu podpořilo nakonec 24 poslanců. **Zajímavost:** Byl členem KSČ, což veřejně přiznává. Podle jeho slov šlo o „kratičkou epizodu mladého naivy na konci 60. let“. Po invazi vojsk Varšavské čtyřky byl ze strany vyloučen. Byl členem například Sdružení automobilového průmyslu, Svazu průmyslu a dopravy, Mezinárodní obchodní komory.

Předsedal i Českému svazu ledního hokeje a zapojil se do činnosti Českého olympijského výboru. Sportu se věnuje celý život. www.kulhaneknahrad.cz

Miroslav Topolánek, 61 let, expremiér

Současný předseda výkonné rady Teplárenského sdružení ČR oznámil svou kandidaturu teprve letos v listopadu. Podpořilo ho 10 senátorů. I když byl v minulosti zvolen za Občanskou demokratickou stranu, v prezidentských volbách kandiduje jako nestraník. **Zajímavosti:** V dubnu 2015 oznámil předseda ODS Petr Fiala, že Mirek Topolánek přestal platit členské příspěvky a proto už není členem ODS. Mirek Topolánek je autorem knihy Hlavně se z toho neposrat, v níž odkrývá mnohé z pozadí české politiky. Např. naznačuje, že Václav Klaus byl v roce 2008 zvolen prezidentem díky úplatkům. www.mirekprezident.cz

Miloš Zeman, 73 let, prezident republiky

Současný prezident Miloš Zeman potvrdil svoji opětovnou kandidaturu do úřadu v březnu 2017. Zeman získal 133 tisíc podpisů občanů. Po prozkoumání uznalo ministerstvo vnitra 103 817 podpisů. Prezidentem je od roku 2013. **Zajímavosti:** Na post hlavy státu kandidoval poprvé neúspěšně v roce 2003. V lednu 2013 ve druhém kole historicky první přímé volby prezidenta České republiky se stal Miloš Zeman ziskem 54,8 % hlasů prezidentem České republiky. Během svého působení ve funkci prezidenta mu bylo kritiky vytýkáno například upevňování vztahu s Čínou lidovou republikou a Ruskem. Má za sebou i několik skandálů, které souvisejí s jeho zdravotním stavem. www.zemanznovu.cz

Přehled českých prezidentů	
Tomáš Garrigue Masaryk	1918–1935
Edvard Beneš	1935–1938, 1940–1945 v exilu, 1945–1948
Emil Hácha	1938–1945
Klement Gottwald	1948–1953
Antonín Zápotocký	1953–1957
Antonín Novotný	1957–1968
Ludvík Svoboda	1968–1975
Gustáv Husák	1975–1989
Václav Havel	1989–2003
Václav Klaus	2003–2013
Miloš Zeman	2013 – dosud

LEGENDY, REKORDMANI A ELEGÁNI MEZI STROMY

Jeho zrak svezl se na nedalekou starou borovici. Měla úžasně zkroucený kmen, jakoby jim nesmírná síla staletí hněvivě točila. Tuhé svalce dřeva probíhaly od kořenů kmenem, hned se ztrácely, hned nově a zřejměji vystupovaly na povrch jako svaly a šlachy. Vzdorný kmen byl na vrchu rozštěpen ve dvě mohutné koruny, jejichž větve, na sterých místech zlomené v kusé a roztržité pahýly, vyháněly nové živoucí haluze...

Chápal, že se všechna nepřízeň života postavila proti tomuto stromu, aby jej ztuhlila, že po celé zimy musel ve zmrzlé kamenité půdě hledat výběžky kořenů jemné póry země, vnikati do nich a namáhavě vyčerpávat z nich sílu pro příští rok, aby nezahynul.

Jan Vrba (1889–1961), Les

Nejvyšší, nejširší a největší stromy světa

Nejvyšším stromem na světě je **Hyperion** o výšce 115,6 metrů, který roste v Kalifornii. Hyperion je nejvyšším stromem na zemi, přestože jsou dochovány zmínky o stromech, které byly ještě vyšší. Většina těchto stromů však padla rukou člověka už v 60. a 70. letech minulého století, během rozmachu těžby dřeva. Je to neuvěřitelné, ale v Kalifornii bylo v této době pokáceno 90% původního lesního porostu. Možná právě tato skutečnost vedla k tomu, že přesná lokalita Hyperionu je držena v tajnosti. Nejširším stromem na světě je Arbol del Tule o průměru kmene 14,05 metrů, který je domovem v Mexiku. El Arbol del Tule, tedy Tulský strom, je jeden z těch mála stromů, které dlouhodobě přežívají v blízkosti člověka, a to již 1 400 let. Tento cypřiš roste v centru města Santa Maria del Tule v Mexiku a podle něho bylo toto město i pojmenováno. Legenda praví, že strom byl zasazen tamějším knězem boha Ehecalta, aztéckého boha větru. S ohromným průměrem 14,05 m a 42 metry v obvodu kmene je Arbol del Tule nejširším, doposud nalezeným a změřeným stromem. Objevily se spekulace, které chtěly Mexiko o tento primát připravit, ale zásahem nejmodernějších poznatků vědy se to nepodařilo. Objevily se totiž spekulace, že se kmen tohoto stromu skládá z několika různých stromů. Pečlivým zkoumáním DNA vzorků však bylo potvrzeno, že se skutečně jedná jen o jeden strom. Když Arbol del Tule dvakrát dokola oběhnete, může se vám z toho i zatočit hlava.

Největším stromem světa je sekvojovec obrovský (Sequoiadendron giganteum), rostoucí v americkém národním parku Sequoia park a nesoucí název **General Sherman**. Jeho odhadovaná hmotnost bez větví je 1 385 tun dřeva. Přesto není ani nejvyšším, ani nejširším stromem,

ale podle všech měření a odhadů se jedná o největší strom světa ve smyslu objemu kmene. Ten činí 1 487 m³. Strom je vysoký téměř 84 metrů, průměr kmene v nejširším místě je 11,1 metrů, při obvodu kmene přes 30 metrů. Zajímavostí je i to, že průměr největší větve činí 2,1 metrů. Roční přírůstek na této sekvoji představuje hmotu stromu vysokého 15 metrů s kmenem o průměru třicet centimetrů. K odvozu výtěžku dřeva z Generála Shermana, by bylo třeba minimálně 70 velkoprostorových kamionů. Stáří Generála Shermana je odhadováno mezi 2 300 – 2 7000. Strom je od roku 1 879 pojmenován po americkém generálovi z občanské války Williamu Shermanovi. A nyní si dovoluji volně citovat z fejetonu básníka a spisovatele Františka Novotného „Osud stromu“, uveřejněného v Blahoslavu 2014: „Má štěstí, že roste v Kalifornii a ne u nás, protože by jen těžko odolávala pytlákům, neboť skoro 1 500 m³ dřeva představuje velice slušnou výtěžnost na jedno zahryznutí pilou. Proč o tom mluvím? Protože v současnosti se příliš často setkáváme s tím, že stromy znamenají hlavně zisk. Někdo si koupí les, který rostl sto let, aby jej využil a opustil. Žádné nové sazenice. Léta, která zatlivají na pařezech, už jsou pamětí, na kterou si sedne leda tak unavený houbař. Přitom jsou lidé, kteří přijdou do lesa a okamžitě vědí, že tamhle šumí violy nebo housle. A že je nesmírný hřích topit houslemi. Jsou prostě lidé, kteří vědí, že strom je spojení země s oblohou. Že jeho kořeny jsou i kořeny našimi. A že každý člověk by měl za svůj život vysadit aspoň jeden strom. Ono v tom sázení je i kus pokory, protože většinou to, co zasadíme my, bude o nás vyprávět až vnoučatům. Ale kdo to zkusil, pak dalece více porozumí Martinu Lutherovi, který odpověděl na otázku, co by dělal, kdyby se dozvěděl, že bude konec světa. Šel bych a zasadil mladou jablůňku. Po pouštích se dá pouze putovat, a většinou směřujeme tam, kde dávají stromy stín.“

Prezident – na mírném svahu nad křižovatkou turistických cest v Národním parku Sequoia v nadmořské výšce asi 2 100 metrů v jižní části pohoří Sierra Nevada se tyčí obrovský strom. Jeho rezavě červený kmen, pokrytý silnými vrstevkami zvrásněné kůry, má u báze průměr osm metrů. Každý zvláštní druh stromu má většinou přezdívku. Ne každý, ale tento strom získal přezdívku „Prezident“. Tato obří sekvoj je vysoká 80 metrů. Představte si, že tento strom byl již 1 200 let starý, když po této zemi chodil a kázal Pan Ježíš Kristus. Kmen „Prezidenta“ měří v průměru 8,5 metrů a odshora dolů má dva biliony jehličí. Vzhledem ke své neuvěřitelné velikosti nebyla tato obří sekvoj nikdy fotografována. Až doteď. Tým National Geographic vyfotografoval a zpracoval všechny poznatky spolu s vědci, aby se pokusili vytvořit první snímek, který ukazuje „Prezidenta“ v plné své kráse. Museli vylézt na strom s nejmodernějším horolezeckým vybavením, aby mohli udělat téměř tisíc fotografií. Vybrané

fotografie dali dohromady tak, aby si každý mohl udělat ucelený obrázek tohoto neuvěřitelného stromu jménem „Prezident“. A je to tady. Na internetu si můžete fotografii tohoto výjimečného stromu prohlédnout.

Stromy roku 2002 až 2017

Tipy na výlety za poznáním – čeští stromoví elegáni

V našich zemích byl odedávna dominantním rostlinným společenstvem les. Z globální stromové formace, jakou les ve své podstatě je, však vždy vystupovaly jednotlivé výjimečné stromy. Stromy, které nad jiné vynikaly svým stářím, rozměry, vzrůstem, tvarem, korunou, a také umístěním v krajině, a nebo byly živým dokumentem historických událostí. Proto také zaujímaly ve vědomí obyvatelstva zvláštní postavení. Jejich existence byla lidmi přirozeně respektována nebo byly chráněny zvláštními privilegii. Autorem ankety Strom roku je Nadace partnerství. Cílem je hlasováním, napříč republikou, vybrat nejoblíbenější strom a ten se pak, od roku 2 002, stává Stromem roku. Anketa se vyhlašuje každoročně a ty vždy k prvnímu jarnímu dni.

Strom roku 2002 – Popovský jasan ztepilý roste na katastru bývalé krušnohorské obce Popov, blízko Jáchymova, která zanikla po 2. světové válce odsunem německého obyvatelstva. Při stáří přibližně 200 let je pořád zdravý a vitální. Měřený obvod kmene je 682 cm, výška stromu 35 m. Rozložitá koruna je široká okolo 24 m a svými rozměry patří mezi největší jasanů v ČR. Poslední měření proběhlo v roce 2004. Strom je chráněn od roku 2003. Souřadnice: 50°20'16"N, 12°55'4"E

Strom roku 2003 – Buk sv. Jakuba roste v Jihlavě na náměstí u kostela sv. Jakuba. Obvod kmene činí 444 cm, šířka koruny 21,4 m, výška 19 metrů. Jeho věk se odhaduje na 110 let. Za památný strom byl vyhlášen v roce 1990. Souřadnice: 49°23'42,19"N, 15°35'37,71"E

Strom roku 2004 – Památná šestikmenná lípa v Zámrsku v okrese Ústí nad Orlicí roste v místním zámeckém parku. Jedná se o skupinu památných stromů, z nichž nejvýznamnější je šestikmenná lípa malolistá. Lípa je vysoká 25 m, jednotlivé kmeny mají obvod větší než 2 m, při odhadovaném stáří více než 150 let. V roce 1995 byla tato lípa, pro svůj neobvyklý vzrůst, vyhlášena památkovým stromem. Souřadnice: 49°59'17,09"N, 16°7'49,96"E

Strom roku 2005 – Pernštejnský tis (Metodějův tis) je nejstarším tisem červeným na Moravě a jedním z nejstarších památných stromů v České republice. Roste na severním svahu pod hradem Pernštejnem u staré cesty na Nedvědici. V roce 2001 mu byla naměřena výška 16,5 m, obvod 455 cm. Věk je uváděn ve značném časovém rozmezí od 1 000 do 2 000 let. Souřadnice: 49°27'7,8"N, 16°19'2,2"E

Strom roku 2006 – Lípa u hradu Sádek, stojí na hradním nádvoří v nadmořské výšce 568 m. Hrad se nachází v katastru obce Čáslavice, v okrese Třebíč. Její věk se odhaduje na 250 let, obvod stromu je 445 cm. Souřadnice: 49°9'28.758"N, 15°48'14.445"E

Strom roku 2007 – Stojanová lípa se nachází na návsi vesničky Beňov u Přerova, kraj Olomoucký. Své jméno

„Tohle je nejstarší strom v kraji, má přes pět set let! Nafotťe si ho na mobil a další informace vyhledáte za domácí úkol na webových stránkách.“

nese po zdejším slavném rodákovi, arcibiskupovi Antonínu Cyrilu Stojanovi. Ten se zasloužil o založení poutních domů na sv. Hostýně a Velehradě. Malolistá lípa svou mohutností, výškou 22 m, obvodem 400 cm a stářím více než 150 let, je neodmyslitelnou součástí Beňova. V záznamech pamětní knihy obce Beňov je psáno v r. 1885 toto: „v tomto roce sázel sám starosta Jan Chroniček, lípy u kostela našeho....“. Souřadnice: 49°25'2.503"N, 17°30'4.835"E

Strom roku 2008 – Lípa Jana Gurreho. Je pojmenována po knězi, který u ní v 17. století nechal vystavět kostel a loretánskou kapli. Je nejstarším a nejmohutnějším památným stromem v okrese České Budějovice. Nachází se poblíž poutního areálu u kostela Sv. Ducha, v centru obce Římov. Stáří 680 let, výška 19 m, obvod kmene 737 cm. Pyšní se zápisem v Guinnessově knize rekordů, kdy v roce 1996 se vešlo do její dutiny 51 osob, rekord byl překonán 55 osobami v roce 1997. Souřadnice: 48°51'22,86"N, 14°29'17,25"E

Strom roku 2009 – Tisíciletá lípa (Kotelská lípa) se nachází v osadě Kotel a pyšní se titulem nejmohutnější památný strom Libereckého kraje. Lípa přežila mnohé katastrofy a je úzce spjata s děním v obci. Dosahuje následujících parametrů: výška 25 m, obvod kmene 939 m, věk se odhaduje v rozmezí 800 až 1 100 let. Nejnovější odborný posudek uvádí stáří 900 let. Souřadnice: 50°41'7,6"N, 14°56'52,76"E

Strom roku 2010 – Hromův dub roste poblíž železniční tratě Olomouc – Praha. Mezi obcemi Hlušovice a Chomoutov, severně od Olomouce, se nachází jeden z nejvýznamnějších památných stromů v okrese Olomouc. Přibližně 400 let starý dub letní roste vedle polní cesty v nadmořské výšce 215 metrů. Předpokládá se, že je posledním pamětníkem Velkého rybníka, který byl v těchto místech městem zřízen v roce 1577. Podle dobové tradice byla jeho hráz osázena stromy. Dub získal své jméno podle uhlíře Hroma, jehož chýše, podle

pověstí, v těchto místech stávala. Technické údaje: výška 27 m, obvod 600 cm, věk uváděn od 300 do 450 let. Titul památný strom mu byl udělen v r. 2005. Souřadnice: 49°38'23"N, 17°15'9"E

Strom roku 2011 – Dubová alej ve Skaličce. Alej je tvořená 22 lipami a 10 duby letními a nachází se v zahradách zámku, v jehož budově dnes sídlí sociální ústav Domov větrný mlýn. Skalička je malá ves na střední Moravě, u Teplic nad Bečvou, okres Přerov, kraj Olomoucký. Počet obyvatel se uvádí asi 550. Původně byla alej asi zcela tvořena duby a stála u hráze dvou rybníků. Postupně byly do aleje dosazovány lípy, a proto dnes vedle sebe stojí stromy stoleté se stromy čtyřsetletými. Rybníky už jsou zrušené a tak dnes stromy lemují jenom přírodní cestičku. Souřadnice: 49°30'55"N, 17°47'45"E

Strom roku 2012 – Lípa z Novodvorské aleje. Novodvorskou lipovou alej nechal v první polovině 19. století vysázet hrabě Hugo Salm, majitel blanenského panství. Stromoradi, které tvoří 57 lip malolistých, vede z Nových Dvorů ke zřícenině hradu Blansko. Nachází se v katastru obce Vavřinec v Moravském krasu, okres Blansko, kraj Jihomoravský. Nejvyšší lípa, strom roku 2012 má obvod 415 cm, věk do 250 let. Souřadnice: 49°22'39"N, 16°42'56"E

Strom roku 2013 – Dub ochránce – proč tento název? V roce 2010 postihla Višňovou katastrofální povodeň. Řeka Smědá se vylila z břehů a nejvíce zaútočila v části obce zvané Víška. Pod vodou se z celkových 65 domů, nacházelo 42. Voda s sebou vzala auta, stromy a další materiál. Proti naplaveninám se však postavil mohutný dub, který zde již dlouho roste. I když utrpěl četná zranění, odolal a nespádl. Mnoho hrázděných domů v jeho blízkosti vděčí dubu za to, že ještě stojí. Ne všechny domy měly však takové štěstí. Strom zachránil život také manželskému páru se psem, který se zachránil na střeše jednoho z domů. Místní obyvatelé ho proto nazývají „Dubem ochránce“. Jejich přáním ale je, aby jeho službu již nikdy nemuseli potřebovat. K tomu optimismu je vede výstavba protipovodňové hráze, která v současné době nedaleko stromu probíhá. Technické parametry „dubu ochránce“: stáří 150 let, obvod stromu 470 cm, lokalita Liberecký kraj, okres Liberec, obec Višňová, část Víška. Souřadnice: 50° 56' 26.074"N, 15° 1' 43.658"E

Strom roku 2014 – Sedmikmenná Opatovická borovice. Pro svůj pozoruhodný habitus a sedmikmenný strom je považována za jeden z unikátů JM kraje a okresu Blansko. Je dominantou zámeckého parku ve Velkých Opatovicích. Z důvodu, že je památkově chráněn celý zámecký park, nebyla samostatně vyhlášena památkovým stromem. Jedná se zřejmě o nejstarší borovici černou v České republice. V anketě Evropský strom roku 2015 získala

5. místo. Podle údajů z r. 2014 má výšku 21 m, obvod u země 480 cm. Předpokládaný věk 250 let. Souřadnice: 49°36'36,65"N, 16°40'11,14"E

Strom roku 2015 – Tatobitská lípa (někdy také označovaná jako Americká lípa, Tisíciletá lípa nebo Žižkova lípa) je památným stromem, rostoucím na prahu Českého ráje, přesně v obci Tatobity, v kraji Libereckém. Tatobitská lípa je údajně křížencem lípy velkolisté a lípy zelené. Označení Americká lípa budto nesouvisí s botanickým názvem lípa americká, nebo byla lípa kdysi chybně určena a jméno se vžilo. Technické parametry tohoto stromu roku 2015 jsou: výška 20 m, obvod kmene 940 cm, věk přes 500 let. Souřadnice: 50°34'5.60"N, 15°16'28.47"E

Strom roku 2016 – Lípa v Lipce (příp. Lípa na Lipce) roste v centrální části CHKO Železné hory, v obci Lipka, severovýchodně od města Chotěboř. Technickými parametry: výškou 32 m, obvodem kmene 870 cm a věkem přes 600 let, se řadí mezi pět nejvzrostlejších lip malolistých v Čechách a také k nejstarším

lipám Chrudimska. Lípa roste u žluté turistické trasy v blízkosti původně gotické tvrze (jižně) v Lipce. Cesta od lípy dále pokračuje ke 100 metrů vzdálené hrobce bývalých majitelů tvrze Kustošů ze Zubří. Souřadnice: 49°47'45.23"N, 15°43'58.81"E

Strom roku 2017 – Ořešák v Kvasicích je součástí krajinářského parku, který v Kvasicích v roce 1790 založil hrabě Jan Nepomuk z Lamberga. Mimo jiné vzácné stromy, zde hrabě vysadil i tento vítězný ořešák. Narostl do impozantních rozměrů: výška 25 m, obvod kmene ve výšce 130 cm je 672 cm, stáří 225 let. Po pokácení Ořešáku v Kravařích, se Kvasický ořešák stal nejvyšším žijícím ořešákem černým v České republice. Nachází se v chráněném zámeckém parku v Kvasicích na Kroměřížsku, ve Zlínském kraji. Po devastujících povodních v r. 1997, kdy se celý park ocitl metr pod vodní hladinou, hrozila stromu zkáza. Díky včasnému, vysoce odbornému zásahu, se však ořešák černý vzpamatoval a zůstává tak i nadále ozdobou parku. Souřadnice: 49°14'41,1"N, 17°28'19,4"E

*Všem lidem dobré vůle
přejeme klidný advent,
milostiplně prožít svátky
vánočních a PF 2018.*

Autorem textů
je Jiří Trefný (vpravo),
autorem fotografií
a loga je Vít Stanovský
(vlevo)

SLOUPEK KRAJSKÉ RADY SENIORŮ

Vážení senioři, milí čtenáři,

ani jste se nenadáli a už je tu znovu čas, kdy naše okna vymaluje paní zima, krajinu zahálí bílý klid, čas kdy se začínáme těšit na příchod nejkrásnějších svátků v roce. Vánoce, čas zázraků, nadějí, nostalgie, očekávání, ale i hodnocení všeho, co se nám za celý rok povedlo nebo naopak, v čem bychom měli přidat.

Z pohledu Krajské rady seniorů máme za sebou velmi úspěšný rok. Díky silné podpoře krajského vedení se nám podařilo realizovat celý schválený plán práce, dokonce i něco nad očekávání.

Máme za sebou II. Krajské sportovní hry seniorů v Olomouci s následnou účastí reprezentačního družstva za Olomoucký kraj na II. Mezinárodních sportovních hrách seniorů v Plzni, kdy toto družstvo obsadilo v celkovém pořadí stříbrnou pozici, přivezlo 15 medailí a dva poháry. Třetí ročník Mezinárodních sportovních her seniorů RS ČR je plánovaný v červenci 2018 v Olomouci a pro KRS je to obrovská výzva.

Velmi úspěšný byl zcela unikátní I. ročník Krajské táborové školy pro seniory – týden bohatých, pestrých aktivit a zároveň relaxu v přírodě. Důkazem toho bylo spousta děkovných dopisů a kladných ohlasů z řad účastníků, za které ještě jednou všem touto cestou děkujeme. Již teď připravujeme II. ročník, který bude minimálně tak skvělý, jako ten první.

Letošní Den seniorů jsme oslavili vskutku důstojně. Na 950 seniorů společně s předními představiteli vedení kraje a vážených hostů se sešli v 21. září na Flóře v pavilonu A. Třináct finalistek soutěže II. ročníku „Babička Olomouckého kraje“ soutěžilo o titul zlatá, stříbrná, bronzová babička, babička sympatie a ozdobou této talentové soutěže s ukázkou

lidských hodnot a pravé krásy člověka v seniorském věku, se stala nominace Nejstarší babička.

Krajské radě seniorů se podařilo ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze a pod patronací Základní školy Doloplazy, otevřít studium VU3V. Díky podpoře kraje mohlo 40 studentů studovat v Kongresovém sále krajského úřadu a úspěšně uzavřít dva semestry s tématy Lidské zdraví a Genealogie. Poděkování si zaslouží vedení ZŠ školy Doloplazy, zvláště pan učitel Jaromír Navrátil, který se staral o zdárný průběh studia. Předsednictvo Krajské rady seniorů po celý rok pracovalo cíleně a velmi úspěšně na všech aktivitách pro seniorskou populaci i v rámci mezigeneračních vztahů. Milí senioři, dovolte mi touto cestou poděkovat nejen za vás, ale i celému týmu Krajské rady seniorů Olomouckého kraje, za jejich aktivity, práci navíc a ochotu jeden pro druhého něco udělat. Věřte, že si to zaslouží. KRS Olomouckého kraje vyslovuje poděkování také krajskému vedení, všem partnerům a sponzorům za celoroční podporu. O všech aktivitách KRS jsem vás informovala po celý rok v tomto krásném časopise, který se stal za dobu od vydání svého prvního čísla, pro většinu z nás srdeční záležitostí. Touto cestou vyslovuji velké díky panu Kyjevskému a celému týmu, zvláště pak šéfredaktorce Veronice Kolesárové nejen za celoroční spolupráci s KRS ale i za cit a porozumění pro seniorskou populaci.

Závěrem bych vám, milí senioři, chtěla popřát krásné Vánoce s vločkami štěstí zabalené kouzlem lásky a porozumění. Přeji Vám, aby čarovná atmosféra Vánoc přetrvala co možná nejdéle a aby úspěchy příštího roku předstihly roky minulé.

Milena Hesová
předsedkyně KRS Olomouckého kraje

Placená inzerce

ZIMNÝ, WELLNESS A TERMÁLNE POBYTY V HOTELOCH SOREA

VYSOKÉ TATRY
NÍZKE TATRY
SPIŠ
BRATISLAVA

25 ROKOV
smie tu s vami

SOREA
HOTELOVÁ SPOLOČNOSŤ

Oslavujte spolu s nami!

• Mozaika zimných wellness pobytov • Bylinkové pohládanie a borovicový relax • Zimné zahriatie a medové opojenie • Wellness bez hraníc
• Kráľovský víkend na Dunaji • Viťal / Super relax Spiš • Senior fit pobyty 55 +

www.sorea.sk
tel. +421 2 5542 2332
f/SOREA.dovolenka.na.Slovensku
marketing@sorea.sk, obchod@sorea.sk

DIPLOM

ORIGINÁLNÍ DIAGNOSTICKÁ METODA ZLEPŠÍ PŘESNOST ZÁCHYTU INFEKCE BĚHEM OPERACE

Určit infekci v okolí endoprotézy během operace umožňuje nová diagnostická metoda, kterou vyvinuli odborníci Ortopedické kliniky a Ústavu imunologie Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci ve spolupráci s bioinformatiky Fakulty elektrotechniky a informatiky VŠB – Technické univerzity Ostrava. Originální postup, který současně zpřesní a zrychlí diagnostiku infekce kloubní náhrady, zveřejnil jeden z předních světových odborných časopisů Journal of Clinical Microbiology.

Infekce stále patří k hlavním komplikacím, které ohrožují výsledek implantace kloubních náhrad. Její přítomnost zároveň ovlivňuje výběr konkrétního operačního postupu. Nová metoda by měla usnadnit rozhodování ortopedům na sále nejen díky přesnosti, ale také rychlosti, s jakou potřebnou informaci získají. „Celý diagnostický postup trvá přibližně čtyřicet minut od odběru tkáně ke sdělení výsledku.

Operatér tak rychle získá kvalitní informaci o tom, jak velká je pravděpodobnost, že se jedná o infekci. Imunologická metoda je navázána na speciální rozhodovací algoritmus, výsledná informace je ve formátu, který usnadňuje rozhodování. Jestliže je kloub infikován, musí se postupovat jiným způsobem v porovnání s tzv. čistou operací,“ vysvětlil přednosta Ortopedické kliniky Jiří Gallo.

Princip nové metody, využívaný primárně při reoperacích totální endoprotézy, vznikl díky úspěšnému propojení imunologie a ortopedie se specializovanými bioinformatickými metodami pro analýzu rozsáhlých souborů molekulárně-biologických dat.

„Tkáň reaguje na přítomnost patogenních mikroorganismů tím, že produkuje antimikrobiální proteiny a další signální molekuly, které jsme schopni identifikovat genovým profilováním. Originální postup, který z jednotlivých profilů genů a velkého objemu dat dokáže rozeznat „infekční profil“ a zakomponovat jej do rozhodovacího algoritmu, vyvinuli naši kolegové z ostravské VŠB – TUO,“ objasnila Eva Kriegová, která na Ústavu imunologie vede molekulární laboratoř. K vytvoření aplikace využil výzkumný tým aktuálně nejrychlejší model přístroje pro polymerázovou řetězovou reakci – tzv. thermocycler. „Konkrétně jde o Xpress thermocycler, který umožňuje natolik rychlou amplifikaci, tedy zmnožení úseku DNA, že výsledek můžeme získat během několika desítek minut od odběru tkáně,“ doplnila Regina Fillerová, první autorka odborného sdělení.

„Z pohledu klinika oceňuji kombinaci rychlosti při dodání výsledku a jeho specifitu ve vztahu k infekčnímu zánětu. Antibakteriální molekuly už v klinické praxi používáme, jde o test na alfa-defensin. Nicméně přístup, který nám nabídli imunologové a informatici,

je odlišný v tom, že v odebraných tkáních hledá složitější obrazy, protože pracuje se skupinou molekul, a nikoliv s molekulou jednou.

Výsledek se nám tedy jeví jako komplexnější a více odpovídající realitě. Zmiňovaných 40 minut umožní operatérovi změnit operační taktiku v případě, že výsledek vyjde pozitivně. Ještě však musíme provést další klinické studie, abychom váhu nového testu v praxi potvrdili,“ upřesnil Jiří Gallo.

Spolupráce Ústavu imunologie, Ortopedické kliniky LF a Fakulty elektrotechniky a informatiky VŠB – Technické univerzity Ostrava úspěšně pokračuje v rámci projektu OLGEM, zahájeném v roce 2015. Jeho cílem je rozvoj biomedicíny a přístupů umožňujících připravit léčbu „na míru“ konkrétnímu pacientovi při využití nejmodernějších inovativních technologií. Jejich aktuální vědecko-výzkumné aktivity se přitom zaměřují na význam imunitních rozdílů a změn u nemocí pohybového aparátu, revmatologických a plicních chorob nebo u hemato-onkologických onemocnění.

ŽIVOT S DEMENCÍ UŽ NENÍ TABU

Aktivně se Olomoucký kraj rozhodl řešit problém, který se týká tisíců lidí. V úterý 14. listopadu uspořádal konferenci Život s Alzheimerovou nemocí a dalšími formami demence. Akce sklídila velký ohlas, zúčastnilo se jí přes sto lidí.

„Alzheimerova choroba trápí mnoho seniorů, je proto velmi důležité o ní mluvit a také se musíme snažit, aby lidé, kteří touto nemocí trpí, získali kvalitní péči,“ uvedl Ladislav Okleštěk, hejtman Olomouckého kraje.

Konference byla určena jak pro odborníky, tak i pro laiky. Lidé se mohli dovědět třeba o nejnovějších poznatcích z léčby demence a Alzheimerovy choroby, užitečné byly také informace o tom, jak těmto lidem pomáhá sociální systém nebo jak s nemocnými komunikovat.

Cyklus přednášek a referátů byl součástí projektu Podpora aktivního života seniorů v Olomouckém kraji. Ten jen financován přímo z krajského rozpočtu a dílem také z prostředků Ministerstva práce a sociálních věcí.

„Chtěl bych poděkovat všem, kteří se konference zúčastnili. Podpora seniorů je jednou z krajských priorit,“ dodal náměstek hejtmána Dalibor Horák.

DEN VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ

Na 11. listopadu připadá nejen konec první světové války, ale také Den válečných veteránů. V Olomouckém kraji jejich setkání uspořádalo vedení hejtmanství společně s Armádou ČR, Českým svazem bojovníků za svobodu a legionářskou obcí. Vzpomínkového aktu v Klášterním Hradisku v Olomouci se zúčastnily zhruba tři desítky vojáků, kteří prošli válečnou vřavou.

„Na ty, kteří bojovali ve válkách, nesmíme nikdy zapomenout a pozorně jim naslouchat, protože jsou pamětí našeho národa i jeho svědomím,“ uvedl hejtman Olomouckého kraje Ladislav Okleštěk.

Den válečných veteránů si připomnělo i vedení krajského města, a to u nově zrestaurovaného památníku

Den válečných veteránů připadá na 11. listopadu.
Zdroj: archiv Krajského úřadu Olomouckého kraje

Osvobození Rudou armádou na okraji Čechových sadů. „Pro letošní pietní akt jsme si tento památník nevybrali náhodou. Krátce po konci války byla na výstavbu pomníku uspořádána veřejná sbírka, která vynesla přes sto tisíc korun. Byl odhalen už za šedesát osm dní, kdy zde bylo přítomno více než padesát tisíc Olomoučanů. Tehdy byli lidé ochotni dát poslední prostředky na to, aby uctili památku těch,

kteří vybojovali pro naši zemi opět svobodu,“ uvedl primátor Antonín Staněk při slavnostním odhalení.

Den válečných veteránů si Česko připomíná padesáté. Jeho datum souvisí s podpisem smlouvy mezi Spojenci a Německem, která ukončila boje na západní frontě v první světové válce.

Placená inzerce

ZA ZIMNÍM PROHŘÁTÍM

Přijďte se prohřát do lázní Slatinice. Vybírat můžete z naší pestré nabídky pobytů a více než 100 druhů procedur.

POBYT ZIMNÍ ODPOČINEK

Ideální pobyt k načerpání sil na začátku roku. 3 dny s polopenzí, lázeňskými procedurami a dalšími bonusy.
Cena od 1540 Kč/pobyt.

EDUKAČNÍ POBYT K ODSTRANĚNÍ BOLESTÍ POHYBOVÉHO APARÁTU

4 dny s plnou penzí, 1 lékařskou konzultací a 12 procedurami. Skupinový pobyt pro max. 8 osob se koná od 14. do 18. února 2018.
Cena od 5.675 Kč.

Lázně Slatinice
a.s. 1528

tel.: 581 573 000
e-mail: pobyty@lazneslatinice.cz

www.lazneslatinice.cz

VÁNOČNÍ HVĚZDA POMÁHÁ NEMOCNÝM 20 LET

Vánoční hvězda nebo Poinsettia je květina, která se v posledních letech stala symbolem nejkrásnějších svátků v roce i v naší republice. Má přinášet lásku a klid do rodiny. Pro těžce nemocné děti se živá květina stala symbolem mnohem důležitějším, protože jim pomáhá na jejich cestě za zdravím. Je totiž v hlavní roli charitativní sbírky, kterou organizuje Šance Olomouc. Letos už po dvacáté prodávají vánoční květinu vyléčené děti a jejich rodiny, zdravotní personál, členové a přátelé Šance, ale především dobrovolníci, aby pomohli dětem, které se léčí na hematatoonkologickém oddělení Dětské klinice Fakultní nemocnice v Olomouci (FNOL). „Letošní výtěžek bude využitý na humanizaci dětského hematatoonkologického oddělení, na sociální pomoc rodinám a na financování rekondičních pobytů pro malé pacienty po léčbě,“ řekla ředitelka organizace Šance Olomouc Herta Mihálová. Na oddělení se léčí děti s nádorovými onemocněními krvetvorby, jako jsou leukémie či lymfomy. Malí pacienti zde v průměru stráví osm měsíců. Hematoonkologické oddělení Dětské kliniky FNOL má nadregionální význam. Je moravským referenčním centrem, zajišťuje diagnostiku pacientů i pro pracoviště v Ostravě, podílí se na léčbě nádorových onemocnění u dětí, které se léčí na klinice dětské onkologie v Brně. „Podle posledních statistik se odborníkům z olomoucké dětské kliniky daří zcela vyléčit v průměru 89 procent dětských pacientů s maligním onemocněním krvetvorby. Jejich výsledky jsou uznávány nejen v České republice, ale i v zahraničí,“ vyzdvihla hlavní organizátorka. Cena vánoční hvězdy je 100 korun. Lidé si ji mohou zakoupit na níže

uvedených místech až do 10. prosince. Zájemci o větší počty živých rostlin si je mohou objednat přímo u ředitelky Šance Olomouc. Vloni se vánoční hvězda rozvezla do 141 měst a vesnic ČR. Do celé akce se zapojilo 585 dobrovolníků, hvězda zaplavila 479 míst, firem, podniků, prodejen, škol, organizací. Našima rukama prošlo a rozvezlo se 37 087 kusů vánočních hvězd,“ vypočítala Herta Mihálová. Více informací na www.vanocnihvezda.eu.

OLOMOUC	
BioNaturae, Horní Lán	20. 11. – 8. 12. 2017
Dětská galerie na Dětské klinice	20. 11. – 8. 12. 2017
Galerie Caesar, Horní nám.	20. 11. – 8. 12. 2017
Mammacentrum, Douhá ul.	20. 11. – 8. 12. 2017
Obchodní centrum Haná	2. 12. – 3. 12. 2017
Obchodní centrum Šantovka	2. 12. – 3. 12. 2017
Qítko – hravá korálkarna, Dolní nám.	20. 11. – 8. 12. 2017
Teoretické ústavy LF UP	28. 11. – 29. 11. 2017
PROSTĚJOV , Qítko – hravá korálkarna	
Kramařská 3, Prostějov	20. 11. – 8. 12. 2017
PŘEROV , Qítko – hravá korálkarna	
Wilsonova 6, Přerov	20. 11. – 8. 12. 2017
ZÁBŘEH , Prodejna Styl u Kylarů	20. 11. – 8. 12. 2017

Kontakt pro hromadné objednávky:
Herta Mihálová, ředitelka Šance Olomouc o.p.s.,
herta.mihalova@sancecz.org, tel.: 777 328 099

ROŠTA JEŠTĚ ŽIJE

Na konci léta vyšla již třetí kniha autorské dvojice Rostislav Kuchař a Zita Chalupová s názvem Ještě žiju. Opět ji vydalo olomoucké nakladatelství Burian a Tichák. Po knihách Papíry na hlavu a Uklízeč a ředitel jsou to třetí příběhy ze života zdravotně postižených. Navíc se čtenáři dozvědí, že Rosta prodělal zánět srdečního svalu, který skončil operací a kardio-stimulátorem. Ovšem i ten je v Rostových příhodách zdrojem mnoha legračních situací. Knihu doprovázejí podobně jako dva předchozí svazky ilustrace výtvarníka a grafika Víta Stanovského. Autor bude knihu představovat 4. 12. od 13 hodin v kině Metropol, dále pak 14. 12. v pobočce olomoucké knihovny v Jungmannově ulici od 16.30 hodin. Kniha se dočká svého křtu během vánočních trhů. Kmotrem bude primátor Statutárního města Olomouce Antonín Staněk, který také převzal nad knihou a jejím uvedením záštitu.

VÁŽENÉ SENIORKY A SENIOŘI,

dovoluji si Vás oslovit a chci se s vámi podělit o několik nápadů a rad, které vám určitě mohou ulehčit život. Než se však začnu s vámi dělit o své zkušenosti, „pochlubím se“, že nejsem „důchodcovským uchem“, ale jsem již dvacátým prvním rokem „zasloužilým“ důchodcem a vím, o čem se budu rozepisovat. Nemusím připomínat, že někteří z vás špatně vidí, slyší, „narostly“ vám třetí zuby, Vaše chůze některým kolemjdoucím připadá, jakoby potkali člověka vracejícího se z pořádného „tahu“ a naše ruce někdy v pohodě nepřenesou šálek s kávou, aniž by nějaká ta kapka „nevyskočila“ na zem. Prvním a nenáročným nápadem je jak si „nepamatovat“ číslo mobilního telefonu. Opravdu jde o jednoduchou záležitost. Na kousek papíru si číslo svého telefonu sami napište, nebo o to požádejte děti, či vnoučata, aby to vaše číslo napsaly v počítači a vytiskly tučným a větším písmem, třeba jen na lístek z nějakého sešitku. Napsaný číselný text si potom sestříhnete na formát 1,5 krát 6 centimetrů a průhlednou lepicí páskou jej přilepte na zadní stranu telefonu. Když vás pak někdo se známých o číslo vašeho telefonu požádá, a vy mu jej chcete poskytnout, může si jej přečíst sám a bez slovního doprovodu. Druhá rada, či nápad, jak chcete, se týká přepínání programů televize pomocí dálkového ovládače. Nápadu používám několik let a je v principu podobný jako s číslem telefonu. V televizoru máme naprogramováno okolo dvaceti různých televizních stanic a ty jsem si vypsal a očísloval. Pro názornost uvedu aspoň několik příkladů – ČT 1 je označena číslem 1, ČT sport má číslo 4, Nova má číslo 12, televize Olomouc 32. Na lístku papíru a patřičně sestříhnutém o rozměrech 3 x 12 cm, mám vytisknuto všech 20 názvů televizních programů i s tím číselným pořadím, jak uvádím výše, který jsem také průhlednou lepicí páskou přilepil na zadní část dálkového ovládače. O spolupráci na tomto „dítku“ můžete opět požádat potomky, kteří vaši žádost určitě neodmítnou. Když už jsem u poslechu televize tak vím, že spousta z vás špatně slyší, já k takovým rovněž patřím, můj sluch je poškozen asi z 65 procent a je známo, že ženy opravdu slyší lépe než muži. O tom však není řeč a pokračuji již s další mojí a řádkou let vyzkoušenou zkušeností. Při společném poslechu televize s manželkou, abychom nerušili sousedy, jsem si k tomu účelu pro sebe pořídil bezdrátová sluchátka. Jakým způsobem tato sluchátka fungují, nebudu podrobně popisovat, ale mohu vás ujistit, že prodávači v prodejnách elektro vám o jejich zapojení a celou obsluhu dopodrobna vysvětlí, je velmi jednoduchá. Zmíním se aspoň o tom, jak to „běží“ u nás při sezení u televizoru. Manželka si po zapnutí televizoru sama nastaví hlasitost pomocí dálkového ovládače a já mám sluchátka již připravená k poslechu na obou uších a pomocí regulátoru, je namontován na sluchátkách, si sílu zvuku upravuji sám a vždy podle potřeby. A jsem u vašeho či našeho zdraví a návštěv u lékařů. Přiznám se, že k lékařům chodím docela rád a nezapomínám ani na pravidelné půlroční kontroly. Samozřejmě je návštěva u praktického lékaře, internisty, neurologa, urologa, očního, zubního, ušního a případně i u onkologa. S přibývajícímí léty nikdo z nás není již tím „junem“ jako před léty a jsme skoro všichni poznamenáni nějakou chorobou, která

vyžaduje lékařskou péči. Od lékařů však také nikdy neodcházíme „s prázdnou“, ale odnášíme si recepty i na několik druhů léků a ve vlastním zájmu je naší povinností předepsané léky řádně využívat, nehromadit je někde v šuplíku a mít o nich vždy přehled. U každého z léků je příbalový letáček a proto nikdy, zdůrazňuji NIKDY, nezapomeňte si jej důkladně přečíst, řídit se jeho pravidly a léky bez vážných důvodů nevynechávejte. Pamatujete si jaké a všechny předepsané léky používáte? To je pro mnohé z vás kousek tato záležitost zahalena kouskem tajemna. I pro mě byla. Jistě vás potěší další vyzkoušená a mnou řadu let používaná jednoduchá pomůcka. Názvy všech používaných léků i s jejich „sílou“ jsem si vypsal, vytiskl, papír s jejich názvy jsem upravil na rozměr legitimace zdravotní pojišťovny a tak upravený jsem zasunul do obalu společně se zmíněnou legitimací. Při některé návštěvě lékaře na jeho dotaz o používaných lécích odpovídám, že všechny používané léky mám vypsaný na druhé straně zdravotní legitimace. Když už jsem u léků, hlídejte si množství spotřebovaných a nedopusťte, abyste přišli k lékaři požádat o nový recept, když už vaše krabička s léky je téměř prázdná. O nový recept požádejte lékaře vždy, když máte léky ještě nejméně na jeden týden. Docela upřímně se přiznávám, že se někdy musím i trochu „potouchle“ zasmát, když v čekárně vidím důchodce s několika prázdnými krabičkami v rukou přicházejících si nechat vypsat recept. Nebylo by to ode mne hezké, kdybych si z tohoto problému dělal legraci, a napravuji to další mnou využívanou zkušeností, která je opět velice jednoduchá. Spočívá v tom, že již několik let si na kousek čistého lístku z malého bločku napíši žádost o nový recept. Co je na lístečku napsáno? V první řadě jsou to tato slova: Prosím o vystavení RP a dále uvádím moje jméno a příjmení, datum narození, adresu bydliště, číslo pojišťovny a název léků i s jejich „sílou“. Je samozřejmostí, že tato „žádanka“ je vždy ukončena podekováním a vlastnoručním podpisem. Takto připravený lístek pak mohu vhodit do poštovní schránky lékaře na poliklinice a recept si pak druhý den vyzvedávám v ordinaci lékaře. Již vypsaný recept pak může vyzvednout i moje manželka, nebo některé z dětí a vnoučat. Druhou možností je předání lístečku zdravotní sestře a nestalo se ještě, že bych recept neobdržel do půl hodiny. Na závěr tohoto dopisu přicházím s touto výzvou: navštěvujte lékaře pravidelně, nestyďte se před nimi svléknout a dbejte jejich rad. Od různých zdravotních problémů vám vždy může pomoci jen lékař a nedávejte nikdy ani na tak zvané „babské“ rady. Ještě několik slov na konec. To, že pro lepší vidění musíte používat brýle, k lepší chůzi hůl, máte „třetí“ zuby, v uchu máte naslouchadlo, to patří k životu. Nestyďte se to všechno používat. A určitě nejste a nebudete sami, sám jsem toho všeho uživatel. Loučím se s vámi, ale ne na dlouho, připravuji pro vás ještě několik nápadů, s nimiž se rád s vámi o ně podělím.

Jan Burian

JAK SE DĚLÁ DĚDEČEK

V noci mi do spaní pípl mobil a esemeska prozradila, co jsem tušil, ale s jistotou ještě nevěděl. Teď je ráno, ležím pod teplou peřinou a schválně oddaluji ten okamžik, kdy se vysoukám z postele, se zavřenýma očima přejdu pár kroků k zrcadlu a pak je naráz otevřu. Jsem zvědavý, jak velká se udála proměna. Večer jsem do postele uléhal jako otec a ráno se probouzím jako úplně jiná generace. Je zvláštní, jak se jedny věci dělají složitě a jiné, pro lidstvo neméně důležité, jdou poměrně jednoduše. Kupříkladu. Jak se dělá kozí farma? Obtížně. Chce to spoustu času a trpělivosti pro zástupy formulářů a příslušných úředníků a poplatků. Stavební povolení, výpis z katastru, že se tady v budoucnu neplánuje výstavba loděnice ani se nebude asfaltovat bývalá jantarová stezka, úvěrovou smlouvu, ručitele, přístupitele a potvrzení o bezdlužnosti zeťova bratra na Kajmanských ostrovech. Naopak s dědečkovstvím je to až neskutečně jednoduché. Snad proto, že je to institut starý jako lidstvo samo a vznikl v době, kdy ještě nebyl formulář, razítko a přepážka. Když naše dcera Anežka odjížděla do Anglie, byť dvacetiletá, dělali jsme si trochu starosti. Z jejích občasných zpráv jsme se dovídali o krásných snědých dětech s velkýma očima, které hlídala v černošských rodinách. A to byla další zneklidňující věc. Což o to, kakaové děti s nádhernýma, nevinnýma očima jsou rozkošné, ale představa, že budeme za mladými jezdit na kafe někam do chaloupky u Viktoriiných vodopádů v Africe, v nás nevyvolávala velké nadšení. Jenže my už jsme nebyli v roli velitele, nýbrž pouze pozorovatele. Jak přicházely občasně mejlíky, přečetli jsme si, že probíhá výběrové řízení v srdeční

záležitosti. Když bylo výběrové řízení uzavřeno, my se dověděli poměrně překvapivý výsledek. Je to prý sympatický mladý muž, blondák a domovem je v Nízkých Tatrách. Což nás celkem uklidnilo, protože do Demänovské jaskyně je to blíž než k Viktoriiným vodopádům a jako bývalý Čechoslovák vím, že vyjmenovaná slovenská slova po B jsou brynza a borovička. Jednoho dne Anežka oznámila, že v dohledné době povýšíme. Budeme dědeček a babička. Po prvotní zástavě srdce z tohoto nevyžádaného daru jsme začali racionálně přemýšlet. Dítě potřebuje mističku, židličku a postýlku. Před lety rekonstruované východní křídlo naší usedlosti k bydlení se zastavilo ve fázi hrubé stavby. Teď se tyhle prostory můžou hodit. Stačí jen dodělat schodiště, podlahy ve čtyřech místnostech, obložit koupelnu, do prostoru dát nějaké poličky a pohovky, na stěnu Špálu a Kremličku, do vázy kytici, pod vázu stůl a ke stolu židli. Podzim se překulil do předvánočního času jako Anežka ke svému termínu a košík a chřestítko čekají spolu s novopečeným tátou v novém pokojíčku. Je časné ráno, ležím pod teplou peřinou a schválně oddaluji ten okamžik, kdy se vysoukám z postele, se zavřenýma očima přejdu pár kroků k zrcadlu a pak je naráz otevřu. Jsem zvědavý, jak velká se stala proměna. Už totiž vím, jak se dnes dělá dědeček. Jednoduše a elegantně. Mobilem. Pípne a oznámí vám: „Ahoj tati. Tak jsi dědeček. Je to kluk a jmenuje se Samuel. Anežka“. Teď mě tedy čeká důležitý úkol. Půjdu se do porodnice podívat na vnoučka a pak musím na internetu zjistit, jaké povinnosti má dnes dědeček.

Luboš Nág

Studánka

V tichu lesa, kousek od přehyby, bublá vody pramínek. Kapka s kapkou, když se spojí, utíkají cestou svojí. Bez vody není života, to pramen vody koloťatá. Chraňte každý pramen vody, chraňte život studánky, ať každý den co přijde, vidí ranní červánky. Na průzračné hladině, malé vlnky šumí, tančí tichou lesní písni, utíkají k řece svojí. Odráz vlnky na slunci se třpytí, jak utíká a čistá je, tak jako když já ji našel i ona šťastná je.

Autor básničky a kresby: Milan Mík

*Život je nekonečně zajímavý,
vždycky se stane to, co jste nečekali.
Život Vás vždycky překvapí,
je to jeho sport, řemeslo, jeho zábava.*

*Život je štěstí, umíte-li si jej naplnit něčím krásným,
radostným, co stojí za to, aby se žilo.
Život je radost, máte-li zlatý klíček ke štěstí,
umíte doufat, věřit a mít se rádi.*

*Každý den je jen jednou v životě
a proto si ho nesmíme pokazit.*

V Olomouci 3. května 2017
Rada spolku vojenských důchodců

NOVÁ OVOCNÁ OKRASNÁ ZAHRADA V DOMĚ SENIORŮ FRANTIŠEK V NÁMĚŠTI NA HANÉ

Ve čtvrtek 19. října se naši obyvatelé domova dočkali třetí, poslední etapy vysazování naší nové zahrady. V první etapě jsme zasadili okrasné květiny k řezu, které budou našim obyvatelům zkrášlovat jejich obydli. Ve druhé etapě jsme kromě krásných keřů zasadili okrasný smrk, který nám ozdobí vchod do našeho domova a v čase adventu bude nasvícený. Ve třetí etapě jsme vysazovali ovocné stromy a těšíme se v dalších letech na úrodu a z ní vytvořené dobroty. Za naši novou zahradu děkujeme společnosti Sodexo a soukromým dárcům, kteří na realizaci přispěli finančními prostředky.

*Text a fotografii zaslala Martina Horáková,
sociálně-aktivizační pracovnice*

SPORTOVNÍ HRY DOPADLY DOBŘE

Druhý ročník Zábřežského sedmiboje se konal 15. 9. 2017. Zúčastnilo se ho 10 družstev a vítězství a putovní pohár starosty města si odvezlo družstvo seniorů z Litvle, na 2. místě skončili Exoti ze Zábřeha a 3. místo obsadili senioři z Loučné nad Desnou. Ceny pro zúčastněné soutěžící věnovalo celkem 35 sponzorů – firem i jednotlivců, za což jim moc a moc děkujeme. Soutěžili jsme na hřišti Základní školy, Školská. Ředitel školy zajistil volné hřiště, zpřístupnil prostory družiny, které sloužily jako šatny přespolním, umožnil připojení elektriny. Žáci připravili lavice pro rozhodčí, prezenci a výdej občerstvení. Pomůcky do soutěže zapůjčila Mateřská škola Severáček, základní škola a SOŠ zapůjčila plyšovou opičku Pepinu, kterou soutěžící povozili na kolečkách. Rozhodčími byli studenti Střední odborné školy sociální péče a služeb a jejich pomocníky byli žáci základní školy. Členky klubu

seniorů napekly svatební koláčky, uvařily čaj a kávu. Pivovar Welzl zajistil stánek s občerstvením a také lavičky na sezení. Sedmiboj zahájil pan starosta František John a hodně úspěchů popřál ředitel školy Miloš Lachnit. Medaile pro soutěžící se symbolem sedmičky vyrobila Základní škola Severovýchod. Soutěžilo se férově, ve sportovním duchu a s radostí. Nikdo se nezranil a přítomná byla i zdravotní sestra. Diváků se sešlo 72 a podstatnou měrou se o to zasloužila Loučná nad Desnou s 22 přítomnými. Byli vyhodnoceni i nejstarší účastníci – mezi ženami byla odměněna 80 letá soutěžící a nejstarší soutěžící muž měl 82 let. Než se spočítaly výsledky probíhala soutěž jednotlivců – slalom mezi kuželi s malým žebříňáčkem, čímž jsme si připomněli, dříve samozřejmou pomůcku v každém stavení a vzpomenu na 50. výročí klubu seniorů v Zábřehu. *Zdena Marcinková, předsedkyně Klubu seniorů Zábřeh*

SETKÁNÍ SENIORŮ V ŠUMPERKU

Výbor Klubu důchodců v Šumperku uspořádal ve středu dne 4. října 2017 setkání zástupců klubů seniorů ze Šumperska a Zábřežska za účelem navázání kontaktů, výměny dobrých nápadů, případně na společnou sportovní, kulturní a zájmovou činnost. Akce se zúčastnilo 31 seniorů ze 7 klubů, kromě pořádajícího klubu v Šumperku přijeli zástupci ze Zábřeha, Libiny, Oskavy, Úsova, Loučné nad Desnou, Rudy nad Moravou. Zástupci klubů seznámili přítomné s činností, se zajišťováním zájezdů, společenských a sportovních akcí a s problémy s vedením klubů. Setkání bylo velice přátelské, poučné a všem se líbilo. Dohodli jsme se, že se sejdem opět v říjnu v příštím roce 2018. *Text a foto: Věra Rollerová, předsedkyně Klubu důchodců v Šumperku*

ODHALOVÁNÍ KRÁSY OLOMOUCKÝCH ERBOVNÍCH ZNAKŮ

Erbovní znaky tvoří nejnápadnější výzdobu na průčelích starobylých šlechtických rezidencí. Jsou většinou součástí portálové architektury, nebo ji v mezipatře doplňují. Osazený erbovní znak prokazoval, že rezidence je v držení šlechtického rodu. Mimo umístění na průčelí rezidence tvořily ve štuce nebo malbě i součást vnitřní výzdoby. Patří k drobným výtvarným maličkostem stojících za pozornost. S prohlídkou erbovních znaků započneme na Václavském návrší, jemuž dominuje novogoticky přestavěná katedrála sv. Václava. První poznání uskutečnime vlevo od katedrály na průčelí renesanční kaple sv. Anny, postavené po roce 1598. Z průčelí kaple vystupuje renesanční portál patrně z roku 1612. Nad jeho římsou je umístěn trojúhelníkový štít. V něm uprostřed je umístěn erbovní znak biskupa kardinála Františka Dietrichštejna (obr. 1) znázorňující dva vinařské nože, Nad erbovním znakem je umístěn kamenný reliéf s postavou sv. Anny. Na kapli navazuje kapitulní děkanství 811/5 sestávající z budov postavených s použitím zdíva předchozích staveb, postupně v raném baroku po roce 1650. Na mřížoví vstupní brány k děkanství je umístěn barevný znak kapitulního děkana Roberta Maria hraběte Lichnivského z Voštic (obr. 2). Je sestaven z těchto námětů: v polovině štítu pravého pole jsou znázorněny ratolesti s modrými hrozny. V levém poli je umístěna církevní korouhev. Na zdi západního křídla děkanství je v raně barokním portálovém nástavci umístěn erbovní znak kapitulního děkana Jana Františka svobodného pána Poppena (obr. 3). V něm je na polceném štítě znázorněn v pravém poli gryf, v levém poli tři kosmé pruhy. Druhý erbovní znak umístěný nad bočním vstupem do hospodářského dvora kapitulnímu děkanství, patří

kapitulnímu děkanovi Klaudiusovi svobodnému pánu Sorinovi (obr. 4). V něm je znázorněn orel, doplněný hvězdičkami a trojúhelníky. Při vstupu do budovy kapitulního děkanství je vlevo jako předmět muzejních sbírek vystaveno torzo kamenného znaku kapitulního děkana Filipa Bedřicha svobodného pána Breinera (obr. 5). Jen z málo zřetelných obrysů si stěží představíme, že znázorňuje vlky a šachovnici, stejně jako srdeční štítek s chrtem. Od muzejního předmětu přejdeme do Erbovního sálu. Jeho sálové stěny jsou v pěti řadách pokryty přibližně 260 šlechtickými erby. Jsou namalované na plátně a zasazené do dřevěných rámců. O jejich zhotovení a osazení se v 19 století zasloužil kapitulní děkan Robert Maria Lichnivský z Voštic. K nim patří erbovní znak kapitulního děkana Antonína Theodora hraběte Colloredo z Waldsee (obr. 6). U jiných komplikovaných je spojení námětu ve znaku nejasné. K nim patří erbovní znak kapitulního děkana Karla svobodného pána Zinneburga (obr. 7). V jeho čtvercém znaku je v srdečním štítku umístěno zlaté dělo. Ve dvou polích štítu stříbřití chrti a vraníci. U sousedící hospodářské budovy kapitulního děkanství 811/3, 4 vybudované v 2. polovině 17. století, je nad vstupní branou umístěn erbovní znak kapitulního děkana Viléma Vojtěcha hraběte Libštejnského z Kolovrat (obr. 8). Z opačné strany brány zdobí její vrchol erbovní znak kapitulního děkana Jana Josefa Bedřicha svobodného pána Breinera (obr. 9). Štít znaku znázorňuje uprostřed chrta na dvou polích střídavě vlky a šachovnice. K poznání dalších erbovních znaků přejdeme z Václavského návrší na Předhradí, ale to až někdy příště. *Text a snímky zaslal senior P. (redakce jméno zná, ale na jeho žádost ho nezveřejňuje)*

ČTENÁŘ REPORTÉR ZAJÍMAVOSTI ZE SENIORKLUBU V LITOVLI

15. září pořádal Klub důchodců města Zábřeha 2. ročník Zábřežského sedmiboje. Sportovní hry měly výbornou organizaci a přátelskou atmosféru. Kapitán M. Fendrych a naši borci P. Hojgr, M. Koupilová, V. Přikryl a J. Slaný vybojovali ve velké konkurenci první místo. Samospráva jim děkuje za reprezentaci Litovle. Uvítáme i další soutěže seniorů.

Litovel – Revúca – 50 let partnerství měst
V průběhu roku probíhaly návštěvy představitelů měst a oboustranné kulturní akce od žáků po seniory. Během devítiletého trvání SENIORKLUBU jsme se čtyřikrát setkali a poznávali historii i památky. V září 2016 jsme se slovenskými seniory navštívili Bouzov a Javoříčko. Muzeum představilo moderní expozice o G. Frišenském, řemeslech a vývoji gramofonů. My jsme cestou na Slovensko navštívili Památník SNP v Banské Bystrici, který názorně mapuje Evropu a Slovensko v letech 1914–1945. 6.–8. října jsme byli přijati MO JDS v Revúci a primátorkou města MVDr. Evou Círeňovou. Čekala nás návštěva zrenovovaného Prvého slovenského gymnázia a prohlídka města. Probíhal XVIII.

ročník jízdy sv. Huberta. Čekaly na nás dostihy, soutěže a přehlídky všeho druhu. Naši přátelé vystupují s národopisným souborem Úsvit. Všechna setkání tak provázela společný zpěv s harmonikou. Vzpomínáme na srdečná a přátelská posezení i na krásu přírody na Muráň. Věříme, že se všichni ještě několikrát navštívíme. *Foto z Revúce M. Faltusová – kronikářka Seniorského klubu*

SEZNAMKA PRO SENIORY

65/168 žena hledá hodného kamaráda, nekuřáka, vdovce z Olomouce. Auto moc vítáno na výlety a chatu. Osobní setkání napoví. Tel.: 608 169 342.

Jsem vdova 71/160 a chtěla bych najít inteligentního, příjemného a nezadaného přítele kolem 75 let pro společné povídání, výlety nebo první posezení u kávy někde v OL, PV nebo PR. Co když se to podaří a budeme si rozumět? Za pokus to přece stojí! Tel.: 723 869 847

SŠ 68–182/95, abstinents, nekuřák hledá nenáročnou přítelkyni z OL nebo PV, pro kterou je hlavním cílem seznámení, že již nebude sama! (Cíle jako zisk peněz, vození se autem, návštěva Grand kaňonu v USA, nejsou pro ni to nejdůležitější!) Milovnice přírody jsou vítány! K mým koníčkům patří vycházky do přírody, spisovatelství a hra šachy! Bydlím ve městě, na chatu zajíždím na venkov. Zájemkyně pište na e-mail: Jirikovka@post.cz

Ráda bych poznala muže, který je také sám a nemá dostatek příležitostí k seznámení. Jsem učitelka 61/172. Tel.: 704 307 270.

Ráda bych poznala pohodového muže 65–68 let, kterému jsou faleš a lež cizí. Trošku sportovně založeného, který nezkazí žádnou legraci, má vyřešenou minulost. Samozřejmě, že to, co chci, mohu také sama nabídnout. Já 66 roků z PV. Tel.: 603 360 257.

Vdova hledá přítele, který ještě dokáže mít rád a nezklame její důvěru. 70–75 roků. PV a okolí. Tel.: 602 953 324.

Jsi muž ve věku 62–70 let a nebaví tě být sám? Napiš střeždoškolače 168/68 z Přerova na e-mail ladyda724@gmail.com. Můžeme být přátelé a trávit volné chvíle společně.

Hledám přítele, který by mě měl ze srdce rád. Hledám člověka, který by chtěl být můj kamarád. Také hledám důvod, proč se všechno mění. Asi hledám to, co už dávno není. Muže 63–66 let, nejraději vdovce, Olomoucký kraj. Tel.: 607 567 019.

„Čerstvá“seniorka 62 let, hledá touto cestou aktivního pána do 65 let. Jsem nekuřačka, SŠ, menší štíhlé postavy. Jsem z Hranic na Moravě. Tel.: 608 620 099.

Muž z Olomouce 63/178/78 pozná hodnou, štíhlejší paní do 60 let. Tel.: 703 352 696.

Využijte služeb naší seznamky a podejte si BEZPLATNĚ inzerát.

Inzerát zašlete poštou na adresu: Moravský senior, z.s., Táboritů 237/1, Bělidla, 779 00 Olomouc

nebo e-mailem: redakce@moravskysenior.cz (do předmětu uvést „Seznamka“)

KŘÍŽOVKA

Vyluštěte tajenku a soutěžte o věcné ceny. Znění tajenek posílejte do 15. 1. 2018 na adresu Moravský senior, z. s., Táboritů 237/1, Olomouc, 779 00, nebo e-mailem na adresu office@moravskysenior.cz. Nezapomeňte uvést celou svoji adresu a telefonní číslo, abychom vás o výhře mohli informovat.

AUTOR: -KAWI-	DOMÁCKÝ SAMUEL	2. ČÁST TAJENKY	ROSTLINNÉ VLÁKNO		ZKRATKA IDENTIF. ČÍSLA ORGANIZACE	PŘEDLOŽKA	SOUDNÍ PŘÍSEDIČI		NADEZDÍVKA NAD HLAVNÍ ŘÍMSOU	SRNEC (ZASTARALE)	NÁZEV HLÁSKY K		TŘPYT	OSOBNÍ ZAJMENO	VELKÁ SOVA
HADÍ CITOSLOVCE				DOMÁCKÝ IZABELA				ANGLICKÝ „OTÁZKA“ SVAŘENÉ SPOJE				HON SLOVENSKÝ „VÍTR“			
SPOJKA				1. ČÁST TAJENKY SPZ TŘEBÍČE											
ROZSÁHLÉ SIDLIŠTĚ					PATŘÍČÍ EVĚ VRHNUTÍ						RAKOUSKÁ ŘEKA ŽENSKÉ JMÉNO				
	SMUTEČNÍ HOSTINA TICHO				VSÁKOVÁNÍ PŘEDLOŽKA					HRDINA ZKR. ZÁVOD- NÍ STRÁŽE				4. ČÁST TAJENKY	DRUH BÍLKOVINY
ČÁST LODĚ				PRONIK- NOUT AUTOR DRAMAT								NĚMECKÝ SOUHLAS NEPROVÁ- DĚT PRBU			
ŘÍMSKÝCH 950			KONCE HER BIBLICKÁ HORA						ČÁST ROSTLINY						
AVIVÁŽNÍ PROSTŘE- DEK										VĚZENÍ					
ŽENSKÉ JMÉNO										DĚTSKÝ POZDRAV JAPON. SOU- OSTROVÍ NÁZEV HLÁSKY R					
	MÁMENÍ (BÁSNICKY) TYP PISTOLE									SLOVANSKÝ BŮH					
SUŤOVÝ PROUD										MONGOLSKÝ PASTEVEC					SETNOUT
EGYPTSKÁ BOHYNĚ										PAMLSEK GABONSKÉ SIDLO ÚDER SEKEROU HLEDAČ TALENTŮ					
MISTŘI MEČE					TUMÁŠ ŠPANĚLSKÁ EXKRÁ- LOVNA MÍSTO TOHO DLOUHÁ SPLETITÁ CESTA KAP SLAMĚNÝ KLOBOUK						ZKR. ČESKÉ TELEVIZE KONŽSKÉ SIDLO				
ZNAČKA ASTATU			5. ČÁST TAJENKY MUŽSKÉ JMÉNO												
DRUH PC PAMĚTI				TROPICKÉ OVOCE NĚMECKÁ J. HMOTNOSTI							ZASE POSLÁNÍ				
SLOVENSKÝ „OBĚD“					DOMÁCKÝ ATANAS KÓD LETIŠTĚ COVILHA					ETIOPSKÉ SIDLO ŽENSKÉ JMÉNO				BÁSNICKÝ ZÁPOR	STARÁ SOLMIZAČNÍ SLABIKA
BADATEL						OPATŘÍT OBALEM DOMÁCKÝ ADOLF							NUŽE META		
	SPZ OLOMOUCE	DRUH SUDO- KOPYTNÍKA LUDOLFOVO ČÍSLO					JMÉNO KO- MENSKÉHO NĚMECKÁ ŘEKA					TAKT SPOJKA			
3. ČÁST TAJENKY														POMŮCKY: ASK, COV, EPI, MUI, OKI, UR	
VŮDCE					DRUH PALMY						NÁZEV HLÁSKY L				

KŘÍŽOVKA

Znění tajenky z minulého čísla: Žít s ženami nebo bez nich? Obojí je stejně strašlivé. Výhru obdrží: Zdeněk Hlava ze Zábřehu na Moravě, Boženka Svobodová z Valašského Meziříčí a Blanka Stárková z Liberce. Gratulujeme.

AUTOR: -KAWI-	ZKRATKA AKADEMIE VĚD	2. ČÁST TAJENKY	MUŽSKÉ JMÉNO	UKAŽKA KÁŘSKÁ USEŇ		PROVÉSTI PISEMNOU KOPII	1. ČÁST TAJENKY	ZNAČKA LUTECIA	POBÍDKA	HLAVNÍ MĚSTO ALBÁNIE	HLAVNÍ MĚSTO CHAZÁRSKÉ ŘÍŠE	TIHLE		3. ČÁST TAJENKY	KAPUSTA
CYKLO- HEXANON					VRÁTIT SKUTEK									ZKRATKA ZÁVODNÍHO KLUBU	
SDĚLENÍ VYJÁDRĚNÉ SLOVY					VYVA- LOVATI JIHO- EVROPAN									NÁZEV HLÁSKY P SVATEBNÍ KVĚTINA	
	TYČ NA MÍ- SENÍ TĚSTA ČÁSTI ATLASU							ODRŮDA BRAMBOR ZNAČKA AMERICIA				TYČ ZARAŽE- NÁ DO ZEMĚ INICIÁLY BARTOŠOVÉ			
SPZ MOSTU			ÚTOK 2x SNÍŽENÝ TÓN A						JINAK ZVANÝ STARÉ ZAJMENO						SLADKO- VODNÍ RYBA
SLŮVKO POCHOPENÍ				KOŽÁČKÝ NÁČELNÍK MUŽSKÉ JMÉNO						ZÁPISNÍK STAČÍ					
POSYPAT SOLÍ								PŘEDLOŽKA				BEDUÍNSKÝ PLAŠŤ DESET NA DRUHOU			
VÝTAŽEK Z LÉČIVÝCH BYLIN									ZNAČKA OSMIA				NÁZEV HLÁSKY R OSLOVOVAT „ONI“		
	VYSOKÉ KARTY KUKUŘIČNÁ PLACKA								NÁZEV ZUBNÍ PASTY						
ZKRATKA POHRAN. STRÁŽE			NAŠE AKCIOVÁ SPOLEČ- NOST	DOMÁCKÝ KAREL					STUPEŇ NAPĚTÍ ŽIVÉ TKÁNĚ						
EDĚM										V DÁVNÉ DOBĚ	ŘÍMSKÁ 4 SPZ OSTRAVY				BODNÉ ZBRANÉ
SLOVENSKÝ „LĚTA“										DOTAŽEK DEN MAYSKÉHO KALENDÁŘE					
CITOSLOVCE RADOSTI					SPZ NOVÉHO JIČINA	SEKNUTÍ	SMĚNEČNÝ RUČITEL		ZÁTĚŽ VESNICE U OLOMOUCE						
PODPIS ANONYMA			KLIČKA (V ANATOMII) POHOVKA					ANGL. ZKR. NAVIGACE POZLA- COVAT				ŘEKA DLOUHÉ OBDOBÍ			
DŘEVNATÁ ROSTLINA				4. ČÁST TAJENKY HUBOVAT (ZASTARALE)										OSOBNÍ ZAJMENO SEVEŘANKA	
ZNAČKA DOUTNÍKŮ					NAPODOBE NINA CIZÍ PŘEDLOHY TOHLETO					VHODNÁ K ORBĚ ČÁSTEČKA HMOTY					ŘÍMSKÝCH 999
	HORSKÁ KRAJINA V HIMÁLAJI	ANGLICKÝ ZÁPOR KŘÍŽENEC VELBLOUDA				POPĚVEK ZKR. MAŘ. ŽELEZ. SPO- LEČNOSTI				STARO- ŘEKOVÉ CIZÍ ŽEN. JMÉNO					
TĚLOVĚDEC							NĚMECKÝ „NEBOŽTÍK“ TUMÁŠ					SLOVENSKÝ „ŘIM“ STARORŘÍM. PENÍZ			
VEDOUČÍ MUŽSTEV									JINAK						POMŮCKY: AMAS, ARI, ITIL, NOT, OTE, TOTE, TÝK, ZAC
PROVÁDĚT ARETACI										HMOTA					

Hruška

maloobchodní síť

- největší tuzemský řetězec s potravinami
 - téměř 800 prodejen po celé ČR
 - slevy a akční zboží každý týden
- pravidelné spotřebitelské soutěže o hodnotné ceny
 - zboží s vlastní obchodní značkou

MO síť Hruška, jsme tu pro Vás.